Năm thứ nhất, số 20 — Thứ sáu 4 Novembre 1932

PHONG-HOÁ

16 trang — TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU — 7 xu

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ: 1 BOULEVARD HENRI D'ORLEANS — 1 BOULEVARD CARNOT — HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE: NGUYỄN XUÂN MAI
DIRECTEUR: NGUYỄN TƯỜNG-TAM
ADMINISTRATEUR GÉRANT: PHẠM-HỮU-NINH

GIÁ BÁO	ĐÔNG DƯƠNG	NGOẠI QUỐC
1 năm	3p00	4p00
6 tháng	1, 60	2. 00
3 tháng	0. 90	1, 20

Mẫu A.886

Phải theo mới

Từ ngày đông-tây gặp nhau trên cõi đất này, cái hoàn cảnh mới đã bắt buộc ta phải đi vào con đường mới. Dù ta muốn hay không muốn, ta cũng không thể dừng yên mãi trong cái lề lối cũ, trong khi quanh mình ta, thiên hạ đều theo cái tinh thần mới mà tiến bước.

Người Tàu và người Nhật đã sớm hiểu như thế. Nên bên nước « con trời », trong vòng năm mười năm nay, từ Tây-lạng đến Hoàng-hải, cái khuôn cũ đã bị phá tung, mà tư tưởng mới mỗi ngày một lan rộng. Một tiếng súng nổ ngoài biển, đã làm cho người Nhật biết cái nhẽ đau đớn của sức khỏe: rồi bên cạnh các đình chùa yên lặng, dưới những bóng hoa hạnh đào, các nhà máy đêm ngày chế ra súng đạn giết người.

Riêng ta, chỉ riêng ta, trong cuộc tiến hóa đã rung động cả Á-châu, ta vẫn nghiêm-nhiên rung đùi, ngồi ôm những cái mộng xưa, đối với sự thay đổi nước ngoài, không biết đến, mà cũng không cần biết. Rồi một đời quốc mới, một cái mũ lệch cũng đủ cho người ta nhao nhao lên phản đối.

●

Cũng có nhiều người đã bàn đến vấn-đề mới, cũ: người thì cho con đường mới là giở lại cái cũ, bảo tồn lấy quốc túy, quốc hồn; người thì xướng lên cái thuyết trung-dung, chẳng mới mà cũng chẳng cũ. Nhưng cũng vẫn là trong vòng thuyết-lý, xướng lên rồi lại tan đi, lâu dần không ai để ý đến nữa.

Ta công kích cái mới, ta chỉ có căn cứ vào một vài người ta cho là mới mà chỉ mới có bề ngoài, rồi ta vội cho là văn minh phương tây chỉ có trọng về vật chất và những bỏ tinh thần. Mà những sự đau lòng sẩy ra trong gia đình, xã-hội, ta đều cho là tại cái văn minh mới đã đem lại cõi đất này cái luân-lý, cái phong-hóa suy đồi.

●

Từ trước đến nay, ta vẫn chưa hiểu phương-tây, nên mới có những sự sét đoán sai nhầm ấy. Văn-minh tây phương không phải chỉ có nhảy đầm với đội mũ lệch: cái văn minh ấy đã tạo nên những cường quốc tốt đẹp mà ta vẫn ước ao xưa nay.

Chỉ vì muốn hiểu cái tinh thần mãnh liệt bên kia giặng núi Caucase, mà hàng năm, trăm nghìn học sinh Nhật-bản và Trung-hoa du học để đem về nước nhà những cái « mới »

Cái nhẽ một mất một còn ở đời bắt buộc ta phải theo như họ, cái nếp, cái luân lý cũ không đủ cho ta trống lại với mọi sự cạnh tranh, với cái sức mạnh nó sô đẩy ta như ngọn triều cuồn cuộn đánh tan lũy cát.

Một nước không như một nhà: tôi không ưa anh, tôi có thể tránh xa ra chỗ khác, ngồi rung đùi ngâm thơ một mình dưới bóng cây, nhưng một nước không thể đứng yên không giao thiệp với thiên hạ, mà trong lúc người ta đương tiến, không thể cứ mơ màng sau lũy tre hay tủi lại nghìn năm về trước.

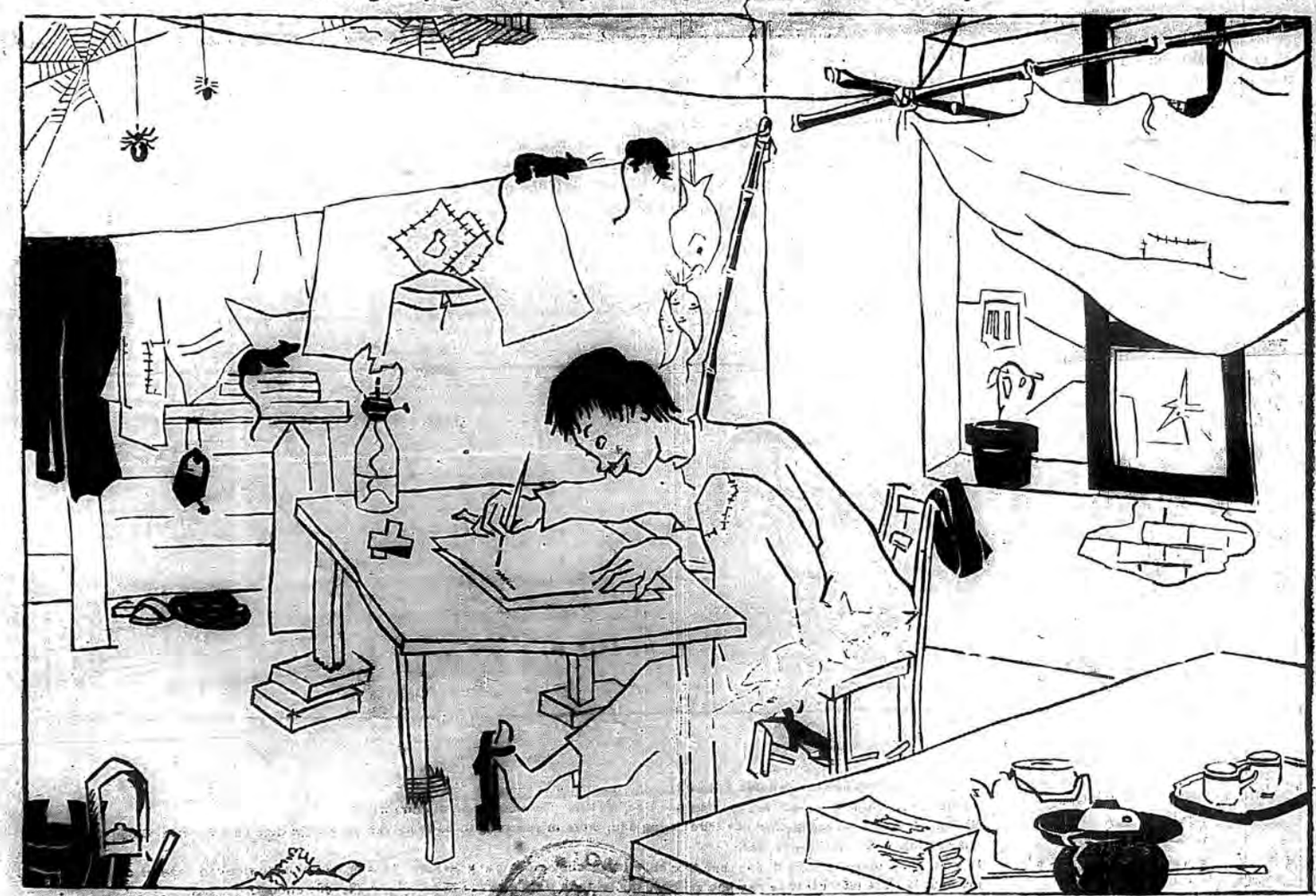
Trong khi mới cũ gặp nhau, ta cần phải có một cái tinh thần mạnh-mẽ để mưu cuộc sống còn.

Phải theo mới!

Nhưng trước hết, ta cần phải suy xét ngẫm nghĩ để hiểu hết cái văn minh mới

TỬ LINH

Tưởng tượng với sự thực . . . hay nhà văn-sĩ viết tiểu-thuyết

« Hiện giờ tôi ở một cái nhà cực kỳ sang trọng. Buồng ngủ thì giường Hồng-kông màn the đệm gấm, bàn ghế toàn đồ trắc khảm sà cừ, bóng lộn khác nào động tiên ! »

MỘT NĂM Ở CAO ĐẲNG

(Tiếp theo kỳ trước)

Bởi cậu Việt-sinh — Tranh vẽ của Gõ-tó

Những sự sung đột nho-nhỏ, không đáng kể, trong anh em Nam-Bắc thường xảy ra luôn, càng ngày càng làm cho anh em chia rẽ, rồi đến sinh ra hiềm khích nhau nữa.

Ngày hôm mới vào trường, tôi với anh Tri cũng đã có lần sô-sát. Không phải vì anh ta không cho tôi dùng nước mắm quí hóa của anh ta đâu. Chỉ vì trong khi nói truyện, cứ sau một lời nói anh lại thêm hai tiếng : « nghe chưa » ? Mà mình vẫn nghe mới giận cho chứ. Sau mãi sinh ra khó chịu, rồi mỗi lần anh chêm câu « nghe chưa », tôi lại bĩu môi bỏi lại « thế còn anh » ? khiến anh Tri không bằng lòng, rồi hăng hái dẫn đến sinh ra to tiếng, nếu không có người can cửa can khéo thì đã sảy ra một trận vật lộn chứ chẳng không.

Từ đấy tôi đem lòng giận anh Tri rồi đâm ghét tất cả các anh em trong Nam cùng ở một trường. Từ lời ăn tiếng nói, cho đến cách đi đứng, tôi đều cho là trơ trẽn một cách lạ.

Tôi ác cảm với anh em trong Nam đến nỗi không muốn phân biệt họ với người Mèn, người Lào mà hồi ấy tôi cho là không đáng để ý đến. Tôi còn nhớ, trước buổi học thứ nhất, ông G... bắt mỗi người phải vẽ một cái địa-đồ Đông-dương. Có phải vì một giọt mực rơi, hay vì cái lòng ghét người trong Nam thì không rõ, chỉ biết lúc vẽ cái địa-đồ ấy, tôi đem bôi đen mảnh đất Nam-kỳ cũng như tôi đã bôi đen nước Tầu và nước Xiêm để phân rõ địa giới. Tôi cho thế là một cách báo thù thấm thía, sâu xa, phải là người tinh khôn mới nghĩ ra được.

Đến khi đưa trình ông G. xem, ông có ý ngạc nhiên như không hiểu, rồi sẽ sẽ hỏi lại sao. Trong lúc vội vàng, chưa kịp nghĩ câu trả lời cho suôi, nên tôi nín lặng. Ông G. nói thêm :

— Các anh là người một nước, không nên chia rẽ nhau như thế.

Rồi ông buồn dầu, ra dáng nghĩ ngợi.

Câu nói của ông... lúc hấy giờ, tôi nhớ mãi không quên ; mà cũng từ đấy, tôi mới bắt đầu coi anh em trong Nam như một nhà, tôi mới bắt đầu biết rõ cái tình liên lạc của anh em trong một nước. Tôi hết sức làm thân với anh Tri, ý định để cùng nhau ôn lại quyển Nam-sử mà tôi mua ngay sau khi được nghe nhời khuyên của ông giáo. Nhưng

mình hiểu người ta, lại đến lượt người ta không hiểu mình. anh Tri đối với tôi, tuy bề ngoài ra vẻ thân thiết, nhưng tôi xét thực tình thấy anh vẫn lãnh đạm, hững hờ. Những lúc tôi thành tâm mong mỏi cho anh em Trung, Nam, Bắc, hiểu rõ được nhau và đối với nhau không thờ ơ như trước, anh nghe những nhời tôi nói cũng như anh nghe một câu truyện nhạt nhẽo. Thành ra suốt một năm gần gụi anh em Nam-kỳ, mà thực ra tôi chưa được cùng ai làm bạn.

●●

Từ ngày vào trường đến nay, thấm thoắt đã gần ba tháng, đã sắp đến kỳ thi rồi đây. Trường học có lệ cứ ba tháng lại thi một kỳ, những điểm cho về những kỳ thi ấy sẽ tính về kỳ thi lên lớp cuối năm.

Mấy hôm nay, quang cảnh nhà trường đã thấy khác, ai nấy đều lo sửa soạn ôn lại bài vở, mỗi anh cầm một quyển sách, đi đi lại lại, mồm thì lẩm bẩm, có gặp nhau cũng chẳng buồn nói câu truyện nữa. Cứ mọi tối, quá 10 giờ, thì trong buồng đã yên lặng : mấy hôm nay, nến thắp như sao sa, mỗi anh một vài quyển sách gối dần giường, học riết.

Mấy hôm giời chỉ chúi mũi vào sách, bài vở học rất thuộc, có thể đọc cả quyển cũng được, vậy mà nghĩ đến thi vẫn phấp phỏng lo sợ. Vẫn biết là cái lo vô lý và không ích gì, nhưng cũng không thể nào không lo được, lắm lúc nghĩ : bài vở đã làm cẩn thận, mình lại là sinh viên Cao-đẳng thì lo gì một cái thi nhỏ mọn ấy, dẫu có kém nữa cũng chẳng sao mà ngại ; tuy vậy nhưng cười nói cũng vẫn không được như thường nhiều khi đương vui chợt nghĩ đến thi, cái lo sợ đâu lại kéo đến. Có lẽ đã quen như thế từ lúc mới đi học, cứ mỗi bận sang hè mà hoa gạo nở là bắt đầu lo.

Sáng hôm nay thi bài luận chữ Pháp, tôi cứ yên trí rằng sẽ phải làm một bài luận trường thiên cổ-thể về xã-hội-học, về kinh - tế - học, hay ít nữa cũng phải về canh nông học, vậy mà bài ra, lại bàn về cách lập cân : « anh phải làm một câu với những tiếng sau này : con giao, cái cuốc, cái kéo, v. v. . . »

Tôi cũng mừng rằng bài không lấy gì làm khó khăn cho lắm ; anh em bàn truyện với nhau, một người nói :

— Bài thi năm nay kể thì cũng dễ, tôi

còn nhớ năm ngoái có một bài ra rất khó, dẫu để như thế này : một cái bàn kể truyện lại !

— Cái bàn kể truyện ? Có phải cái bàn mà không ?

Không, thế mới khó, nào ai được nghe cái bàn kể truyện ra thế nào ?

Ai ai cũng chịu là khó thật, trách ông giáo N. hay ra những bài khó hiểu đến như thế.

Chiều nay, trên vườn thí nghiệm, thì về vạn-vật-học thực hành, ông T. đưa cho chúng tôi mỗi người một bộ giao kéo, rồi phân phát cho mỗi người một con cóc, và một con. . . bọ hung. Tôi mới thoạt trông thấy đã khiếp đảm, tưởng ngất người đi lúc bấy giờ, mà anh em thì tuy không sợ cóc như tôi, nhưng ai ai cũng phàn nàn về con bọ hung, yêu cầu với ông giáo cho về con khác. Ông này thật làm một nhà côn-trùng học có tiếng, một tay ông đã từng mổ sẻ không biết bao nhiêu cóc nhái và nhiều con khác nữa, cho nên ông coi những con ấy làm thường, thỉnh thoảng lại thấy ông mân mê con cóc ra dáng yêu mến lắm. Ông không bằng lòng cho chúng tôi đổi con khác, thành thử ai nấy phải cố hết sức trấn tĩnh tinh thần mà làm việc, chỉ có anh Tri là vẫn thản nhiên như không, đem con bọ hung ra rửa rất sạch sẽ cẩn trọng, ông giáo khen anh có can đảm hơn người và kỳ ấy cho anh Tri được mười làm điểm.

Lúc ra về, ông T. dẫn chúng tôi đi xem những thỏ và vịt của nhà trường nuôi, con nào con nấy trông cứ béo quay, đủ tỏ rằng phương-pháp nuôi gà vịt theo khoa-học được kết quả rất tốt. Tôi còn nhớ năm xưa, một ông tốt nghiệp trường canh-nông bảo tôi rằng lúc biết gà vịt nó mệt thì cho ăn thịt bò băm nhỏ và cho uống sữa pha loãng. Còn lúc thỏ sắp ở cữ thì phải reo ngô để lấy mầm non cho ăn ; một bà nhà quê nghe thấy nói :

— Thế thì bán cả gà đi cũng chẳng đủ tiền mua những thức ấy !

Không biết ở vườn thí nghiệm đây có dùng cái phương-pháp ấy không ?

Còn nữa

V. S.

Hiệu Đức-Lợi

26, 61 Rue des Tasses Hanoi

Téléphone : 571

Đồ đồng đẹp và kỹ nhất Bắc-kỳ, có đủ các kiểu mỹ thuật, giá bán phải chăng

Chủ-nhân PHÙNG-VĂN-MẬU

các chi-điếm

105, Rue d'Espagne — SAIGON

78 80 P. Doumer — HAI PHONG

Nhà thuốc
PHẠM
TÁ

Tốt nghiệp trường
Hoá học chuyên môn
Paris
Vừa đẹp.. Vừa rẻ

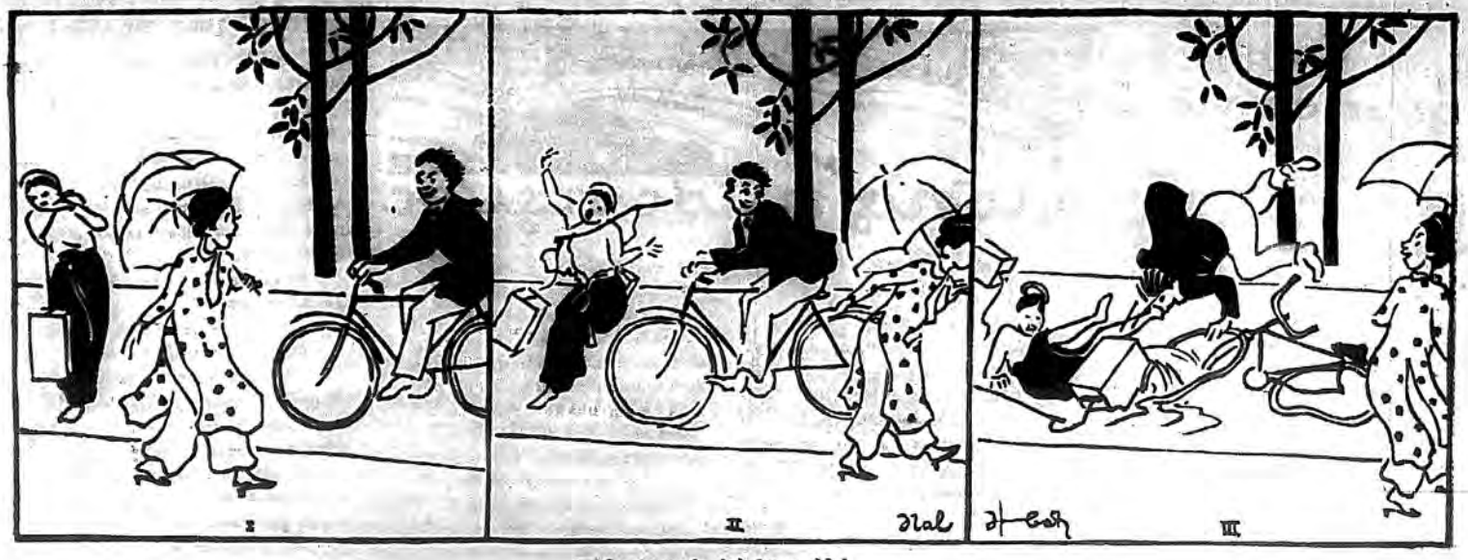
Bà Nghị — Kìa bà bàn đi đâu đấy ? cháu làm sao mà mặt mũi sưng lên thế ?

Bà Hàn — Ấy cháu đau răng, tôi định đến bác Đốc hỏi xem nên mang cháu đi chữa đâu ?

Bà Nghị — May quá, thằng cháu này trước cũng đau, mồm miệng sưng to bằng hai thế mà tôi chỉ đem cháu lại nhà Giong răng Trần-quang-Minh chữa vài lần là khỏi

Bà Hàn — Ấy tôi quên bẵng đi đấy, bác Đốc cháu trước cũng giỏng ráng vàng ở đó, vừa khen công việc cẩn thận và có vẻ mỹ-thuật mà nhất là chữa mấy cái răng cho bác gái cháu thì lại thần tình quá — Chẳng biết có gần đây không ?

Bà Nghị — Kìa kìa, ngay trước mặt, bác cứ trông biển đề « Nhà giông răng » TRẦN-QUANG MINH số nhà 199 phố Hàng Bông lờ là phải

Bức tranh không lời

..TỪ NHỎ ĐẾN NHỚN..

Bỏ khăn, đội mũ (không phải mũ tây)

Các báo đăng tin :

Triều đình Huế có chỉ triệu ông Phạm Quỳnh vào làm Thượng-Thư sung Ngự tiền văn Phòng Đổng-lý, quyền chính to lắm, hiện giờ thì ông còn ở Hanoi, ông còn ngần ngừ chưa quyết, ông còn nghĩ, ông còn ngẫm nghĩ.

Ông vào, báo Nam-phong vẫn ra, tuy sắp làm quan mà còn vương vấn duyên văn-tự, nhưng dẫu sao, thì đất Hà cũng sắp sửa vắng bóng ông . . chỉ còn bóng ông Vĩnh thôi.

Có lẽ chẳng bao lâu, bà con xem Nam phong sẽ được đọc nhiều « bài về Huế » để nối bài « mười ngày ở Huế » ngắn quá.

◘

Viện dân biểu

Viện dân biểu sắp đến ngày khai mạc kỳ hội đồng thường niên. Ông Phạm-huy-Lục, hội trưởng đã một năm nay không ai nghe đến tên, không ai biết đến việc làm, lại có phen mặc bộ áo Smoking đen, đọc bài diễn thuyết du dương . . . Rồi đến lúc bầu lại nghị trưởng, ta lại thấy nơi hò hét nơi si-sào như nói với nhau nhiều câu truyện bí-mật . .Hết cái buổi náo đông ấy, nơi nghị trường lại vắng tanh như bãi sa-mạc mà các ông nghị lục-lục về quê . . nghỉ một năm, để dưỡng sức sang năm lại ra bầu nghị trưởng.

◇

Tạ-giới-Thạch với Tưởng-giới-Thạch

Tưởng-giới-Thạch bấy lâu hoành hành bên Trung-Hoa, không coi đất nước Tầu ra gì . . . cho đến lúc Nhật sang hoành hành bên Trung-Hoa, coi Tưởng-giới-Thạch không ra gì.

Đến bây giờ, Phổ-Nghi nép dưới bóng cờ Nhật, giở về Mãn-châu làm Hoàng-đế, lấy Tạ-giới-Thạch làm thủ tướng Ông Tạ-giới-Thạch này cũng hách dịch lắm, nào thân thiện với Nhật, đối phó với Nga với Nhật vào làm chủ Mãn-châu, không coi đất nước Tầu ra gì . cho đến ngày người Nhật sang đầy ca Mãu châu, cũng hách dịch, không coi Tạ-giới-Thạch ra gì nữa.

Trung-Hoa có Tưởng-giới-Thạch, Mãn-châu có Tạ-giới-Thạch, có hai ông Giới-Thạch ấy làm cột trụ, nước Tầu chẳng mấy lúc mà hóa ra nước Nhật mới.

●

Nhật với Hội-quốc-Liên

Nhật cử Tùng-Cương làm Đại-biểu sang dự hội Quốc-Liên, tuyên bố rằng việc Nhật nhận nước Mãn-châu là vì hòa-bình thế giới, . . mà nhất là vì hòa bình của nước Tầu. Việc nhận ấy, Nhật đã nhất định như vậy, Hội Quốc-Liên không bằng lòng cũng nên nuốt giận làm lành . . vì nếu không cho nước Nhật lấy Mãn-châu, phải đánh Nhật mà đánh Nhật, còn đâu là hòa-bình . .

Rồi sau này, Nhật có lấy cả nước Tầu, làm chủ cả Châu Á, Hội Quốc-Liên cũng nên im hơi lặng tiếng . . vì hòa bình nốt.

●

Các ông Nghị-viên dân biểu

Cứ ngày các ông nghị khó chịu nhất

Kinh tế khủng hoảng

là ngày Họp hội Đồng thường niên. Các ông đương an nhàn, khỏi óc đương làm việc một cách nhẹ nhàng, hôm ấy bỗng phải một phen kinh khủng vấn đề này, vấn đề nọ, các ông không loạn óc là một điều lạ.

Lạ nhất là cái tài phát minh ra điều thỉnh cầu của các ông hôm ấy. Ông nào cũng có một điều thỉnh cầu, ông thì xin lấp sông Nhị cho khỏi có thủy hoạn, ông thì xin phá dẫy hoành-sơn cho dân ta có chỗ khẩu điền, các ông cứ xin.. ở nhà là hơn cả.

●

Một H. T. B. hay hai H. T. B.?

Nếu ông H. T. B. viết bài « một vấn đề trong sự giáo-dục » ở Lục-tỉnh-tân-văn số 4223 ngày 22 - 10 - 32 là ông H. T. B. viết trong báo Trung-bắc của ông Vĩnh, thì sẽ có truyện lạ.

Nếu là một H. T. B. thì ra H. T. B. có hai « cây viết » một cây mới mua để viết xã thuyết ở Trung-bắc theo nét vạch bút chì của ông Vĩnh, một cây cũ kỹ ông dùng soạn những bài cùng xã-thuyết, nhưng đem xa lắc xa lơ vào tận Nam-kỳ đăng trong Lục-tỉnh-tân-văn của ông Lâm-văn-Ngọ.

Lục-tỉnh số 4223, ông còn nhớ nghĩa sách Kinh-Thi ông học khi xưa mà tuyên bố về vấn đề giáo dục rằng :

Không gì bằng ở trong nhà trường cho thầy được dùng roi vọt ! . .

Vì ông cho rằng « tánh chung của loài người có đau đớn vào thân thì mới sợ và mới nhớ lâu . . .

Vậy muốn cho sự giáo-dục có hiệu-nghiệm tốt thì không cứ đời nào, roi vọt dùng ở nhà trường tưởng không nên bỏ . .

Rồi ông B,.. kết luận : *đợi đến khi nhân dân đã tiến hóa, trình độ văn minh đã cao, bấy giờ hãy theo dùng cái chế độ văn minh, cũng chưa lấy gì làm muộn.*

Ông Vĩnh bàn bỏ lậy . Hoàng-thượng cũng giáng chỉ bỏ lậy . . Ông H. T. B, lại xin dùng roi vọt làm một lối hình phạt đối với học trò mà nhà nước bỏ đã lâu.

Không biết H.T.B. nào là H.T.B. nào.

Nhưng H. T. B. nào viết bài ấy . . cũng giã man.

bàn ngang..

Dân nước Á-Rập, theo đạo Hồi-hồi, gặp sự gì không may, ngẩng đầu trông trời, mà tự yên ủi mình rằng :

« việc tiền định rồi »

Người nước ta nhiễm cái đức tính ấy có lẽ còn hơn dân Hồi-hồi nhiều lắm. Cái gì cũng đổ tại ông trời cao : sổ mũi, nức đầu, hay hóc phải cái xương, giẫm phải mình sinh, đều cho là sự phải sảy ra như thế, mình cố giữ cũng không được. Mấy cậu học trò đi thi trượt, có ai hỏi thì cười rằng tại số, cố soay cắt mộ ông cha, nhờ hòn đất đỏ mày ra ngoáp được mảnh bằng con, Mấy ông ký làm thầy có ăn tiền đút lót, việc tiết lộ ra, bị bắt giam, cũng chỉ than trách ông trời xanh đã cho lúc lên, lại bắt, phải có lúc xuống Mời ông lang vẽ bốc thuốc thuốc không hay, mà có mệnh hệ nào, lỗi đâu ở ông thầy.chỉ nên thương cái phận mình mỏng manh có thế thôi !

Đáng thương nhất là những có thiếu nữ không lấy được người yêu, tự yên ủi rằng số phận long dong, mà hồng mệnh bạc, hết than khóc lại rầu rĩ nỉ non . . . cho đến lúc nào tìm được người yêu khác.

Mà đêm nay, hứng trí, Tứ-ly có xuống sớm chị em thưởng thức, nghe dịp hát cung đàn, các tầu nhập tịch vào bọn « đồng tử quân » để thân thể được nhẹ nhàng. Về đến nhà, vợ có hỏi nhỏ mấy câu chua chát, chỉ cười rằng có đi hát, có hút thuốc cũng là tiền định...

tứly

HIỆU ÍCH-CAT
47 HÀNG GAI HANOI
LÀM ĐỦ CÁC THỨ
DẤU VÀ CLICHÉ
GỖ ĐỒNG, SẮT, NGÀ
CAO-XU VÀ BIỂN ĐỒNG

Vâng, quan cứ việc!

Hôm ấy, Hàn-Dua vác khẩu « Robust » ra đi từ sớm tinh sương mà đến tám, chín giờ tối chưa thấy bò về làm cho bà Hàn đã sốt ruột.

Vào khoảng 9 giờ 15, nghe tiếng H. D. về, tôi « người láng giềng thân » cũng chạy sang hỏi thăm.

H. D. sầm-sầm đi vào nhà, mặt dầy nộ khí, quẳng mạnh khẩu súng xuống giường, tội vội kêu lên :

— Ấy chết, ông đã tháo đạn ra chưa ?

— Rồi.

Bà Hàn và tôi cùng hỏi : Thế nào đi có được gì không mà về muộn thế ?

— Súi quẩy quá !

— Gớm ông này chỉ nhún mãi, thế thì một « lô » gì kia ? Tôi vừa nói, vừa chỉ vào hai cái túi « rết » và một sàn « vịt giài ».

— Không nhún gì cả, ông để tôi kể truyện ông nghe :

« Đi từ 4 giờ sáng cho đến 5 giờ chiều chả gặp « khỉ » gì cả, gặp toàn súng là súng, thật là người khốn của khó, tôi sực nhớ có một ông bạn mách tôi rằng ở rừng vịt có nhiều nai, hoẵng, tôi lần đến rừng vịt . . .

— Ông có gặp nai, hoẵng không ?

— Không biết ông bạn có định lừa mình không, nai hoẵng đã chẳng gặp « mống » nào mà chút nữa mình bị « làm tài ».

— ??

— Sục sạo mãi chẳng gặp gì, tôi quay ra về, dạ dầy lép-kẹp, đi tới một cái đình, tôi thấy ở dưới ao có 12 con vịt đàn bơi (lội trên bờ một anh nhà quê) ngồi coi (hút thuốc vặt), vẻ mặt ngu ngốc tệ. Trông thấy đàn vịt, tôi nghĩ : « lúc ra đi, túi rết » còn có gà quay, bánh, rượu, thì lúc về ít ra cũng phải có con gà rừng hay con vịt giời chứ Gà rừng, vịt giời đã không có thì ta làm con vịt nhà vậy. Ở nhà cũng phải cho súng nó nổ một phát, nó khỏi tủi, nghĩ thế, rồi tôi lấp đạn, đưa cho « anh nhà quê » năm bào :

— Này, anh để tôi bắn một con, tôi trả anh năm hào.

Anh nhà quê ưng dung nói :

— Vâng, quan cứ việc.

Tôi nổ cò : « doàng », chẳng một con tôi bỏ vào túi « rết », độc giả nhận rõ, cho : từ chỗ ông Hàn ngắm cho tới chỗ

Xem cột tư

Thơ đáp người tình nhân mới quen biết

(Muốn gọi rau sắng như ông Tản-đà Nguyễn-khắc-Hiếu, trên Phong-hóa số 17 ra ngày 13-10-32 Tú-Mỡ Hồ-trọng-Hiếu có gửi bức thư cho người tình nhân không quen biết. Không thấy trả lời, nên số báo ngày 20-10 có bức thư nhắc. Biệt vô âm tín, nên số báo ra ngày 27-10-32 có bức thư trách...

Tâm động, tình nhân tri, thời vừa rồi, cùng một hôm tiếp được hai lá thư của người tình nhân trả lời. Một lá của Nguyệt-hồ ở Hà-thành, một lá của Mẹ-Mốc ở Nam-định.

Nguyệt-Hồ (chừng mới ở Cung-giăng) rơi xuống, còn bỡ ngỡ, chưa biết Tú-Mỡ là người thế nào, hỏi vơ, hỏi vẩn. Vậy nhắn người tình nhân về lính ấy hãy xem Phong-hóa số 14 ra ngày 22 Septembre 1932. có bài tự thuật của Tú Mỡ tự giới thiệu với bà con, thì khắc rõ, còn thơ xin miễn đăng và miễn trả lời...

Duy lá thơ của Mẹ-Mốc, xem có vẻ đằm thắm, lại gửi kèm một gói to, Tú-Mỡ mừng thầm tưởng được rau sắng. Khi mở ra hóa,.. rau muống, vì chưa đến mùa rau sắng. Năm xưa, Hiếu,—Tản-Đà cũng gửi ba bức thư mà hơn mười năm giời dằng-dẵng mới có người trả lời, nay Hiếu Tú-Mỡ mới ba tuần đã được thư đáp lại. Hiếu nọ có duyên hơn Hiếu kia.

Cảm tấm thịnh tình, đăng theo đây bức thư của người tình nhân ở Nam-định, và Tú-Mỡ xin nói vắn một bài thơ đáp ta.

Thư gửi người tình nhân, mới quen biết.

Đọc là thư tình viết vẩn-vơ,
Lại càng thương hại bạn bàng-quơ.
Ba tuần sớp miệng ăn rau sắng,
Chờ mãi mà nào có thấy thơ !

Một nhời nhắn khách ngẩn-ngơ,
Muốn ăn rau sắng hãy chờ cuối xuân.
Hè chùa Hương lời tuần chẩy hội.
Rau sắng ngon sẽ gói gửi lên.
Bây giờ bạn hãy nhịn thèm,
Sơi canh rau muống mà xem thơ này.
Thơ này định gửi ngay tuần trước,
Sang ngại vì chưa được rõ lòng :
Người ta rỏ bể, rỏ sông,
Lòng người ai biết chi cùng mà đó.
Đọc thơ bạn, lơ vơ chín khúc,
Người chưa quen bỡng chốc nên quen.
Thẹn mình má phấn, răng đen.
Quê mùa dâu sứng mối duyên tình cờ.
Huống phải bọn vật vờ giăng-gió.
Cũng mang danh sen ngó, đào tơ.
Bỗng nhiên chao đổi thờ ơ,
Nhưng trông gia-pháp ngẫn ngờ bấy lâu.
Nào ngờ để bạn đau vì nhớ.
Gầy thân ve, biếng ngủ, quên ăn
Nhỡ ra th ệt đến tấm thân.
Lấy ai mà viết mục văn « ngược giòng » ?
Tình đáng cảm. Cầm lòng chẳng đậu.
Gửi vài hàng mong tới cho cùng
Vì chăng là khách tình chung.
Xin chàng Tú-Mỡ khoan đừng ngẫn-ngơ !

Có việc chi mà nghĩ vẩn vơ ?
Thư chưa đến nỗi gửi bàng quơ.
Có mươi ngọn muống dòng sông Vỵ
Xin gửi kèm vào với bức thơ.

Phạm-thị-Cẩ-Mốc đốn thư
Nam-định

Thơ đáp người tình nhân mới quen biết

Ba bức thư tình viết vẩn vơ,
Thả « giòng nước ngược » gửi bàng quơ.
Ngờ đâu cũng đến tình nhân nhỉ.
Vừa được quà ăn, lại được thơ.

Mấy lời tạ bẫn đào-tơ :
Trải mùa rau sắng, đành chờ sang xuân.
Hội Hương-Tích tới tuần xin nhớ,
Đã hẹn hò thời chớ đơn sai,
Mớ quà rau muống su hào,
Hãy xin tạm lĩnh kẻo ai giận lòng.
Của một đồng nhưng công một nén.
Mà tấm lòng lưu luyến siết bao.
Canh suông cũng hóa ngọt ngào.
Ngon rau sắng Vỵ, sơn-hào khôn so.
Chỉ hiềm nỗi người cho chưa tỏ,
Biết họ tên nào rõ là ai ?
Nghe tên luống những nực cười.
Tên kia có sứng với người hay chăng ?
Dù chưa gặp cũng rằng tri-kỷ
Vốn xưa nay thanh khí nhẽ thường
Trăm năm dù chẳng đá vàng
Thời ta kết bạn trong làng thi-văn
Từ khi được tỉnh nhân tri-ngộ
Thôi chẳng còn biếng ngủ quên ăn
Còn tờ Phong-hóa, còn xuân
Cùng nhau còn viết thơ vẩn « ngược giòng »
Song chưa rứt nỗi lòng ngơ ngẩn
Còn vẩn vơ lẩn thẩn nghĩ hoài
Chị chàng Thị-Mốc là ai ?
Hay là giả gái trêu người bạn thơ ?

Nhận được thơ càng nghĩ vẩn vơ
Vì chưa tỏ mặt bạn bàng quơ
Dù trai dù gái tình lưu luyến
Xin tạ lòng ai một bức thơ.

Tú-Mỡ Hồ-trọng-Hiếu bắt tay

Vâng, quan cứ việc !

(Tiếp theo cột nhất)

dàn vịt bơi chỉ cách xa độ ba thước lấy

Tôi toan về, sau thấy đồng loại chết mà mười một con vịt kia chẳng những chẳng sợ sệt gì lại còn đập cánh kêu « cạc-cạc » rầm lên, bơi sấn đến trước mặt tôi « à ra bọn này nó khi-thị mình quá » vừa « cáu tiết » vừa « cao hứng » tôi gọi « anh nhà quê » :

— Này anh cầm lấy năm hào, tôi muốn bắn con nữa . . .

Ông nói đến đấy, bà Hàn sen vào :

— Chết thôi, sắn thế thì bán cả nhà đi.

— Suỵt ! không muốn nghe thì bịt lỗ tai lại.

Tôi đưa cho anh chàng năm hào, rồi « đoàng » một con nữa vào nắm « trong túi rết » tôi. Không biết lúc bấy giờ có « Thần-vịt » ám ảnh thế nào mà tôi lại muốn « sửa luôn cả dàn ».

— Này anh cầm lấy một đồng, tôi bắn hai con nữa.

— Vâng quan cứ việc ! quan bắn nốt cả mười con cũng được.

Tôi vứt ra một đồng rồi « đoàng ». « đoàng » . . . bốn đồng rồi « đoàng » . . . đoàng, đoàng, đoàng... đoàng !...

Rồi... tuần tráng dân trong làng ở đâu mà đùng đùng kéo ùa ra vây kín lấy tôi, kẻ gậy gộc, giáo mác, người sống cuốc, bò hét vang lên, hình như người nào cũng muốn nuốt tươi tôi, rồi bọ dẫn tôi lên huyện (tôi phải giở luật ra bọ mới không giảm trói), còn cái « thằng nhà quê ngu-ngốc » kia nó vừa chạy vừa cười ngặt nghẹo.

— Ê ! Ê ! phải lừa, không phải vịt của tôi, vịt của thần . .

Nghe tới đấy bà Hàn hình như không thể giữ được bình tĩnh, còn tôi thì buồn cười ngất mà không giám cười, phải vờ đau bụng mắm môi nhăn mặt lại, tay chỉ vào bụng « ra hiệu » rồi ôm bụng vác cười về nhà.

Việt-Băng
(Lao Kay)

THUỐC LẬU HỒNG - KHÊ

Là một món thuốc ngoại khoa gia truyền ngoại trăm năm, lại nhờ được sự kinh nghiệm của nhiều tôi trong mười năm nay, đặt phòng riêng truyền món chữa về bệnh lậu và bệnh giang-mai nên phát minh ra được nhiều vị thuốc rất hay chế luyện thêm vào thành một phương thuốc rất hoàn toàn chỉ uống trong bốn tiếng đồng hồ là khỏi hẳn ngay không hại đi đái giắt không vật vã nhọc mệt không hại sinh dục, đàn bà có chửa cũng uống được. Bệnh mới phải ra mủ, ra máu buốt túc, hoặc bệnh đã lâu chữa không rứt nọc mỗi khi uống rượu thức đêm, trong người nóng nẩy lại thấy có mủ và xem trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi rứt nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phạt, nên được anh em chị em đồng bào dùng mỗi ngày thêm đông. cả người Tây người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rứt nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khê. Giá 0p60 một ống bệnh giang-mai tim-la phát bạch lên soài nóng rét lở loét quy đầu đau xương rật thịt rức đầu nổi mề đay, ra mào gà hoa khế, phá lở khắp người, cù-đinh thiên pháo sắp nguy đến tính mệnh chỉ uống một ống thuốc, là cải tử hồi sinh trong 24 tiếng đồng hồ không phải kiêng nước không bốc lên rằng uống thuốc đi làm việc như thường không hại sinh dục. Cũng 0p60 một ống. Xin mời quá bộ lại hoặc có thư về lập tức có thuốc gửi đến tận nơi mua từ 6 ống trở lên không phải chịu tiền cước.

Hồng khê dược - phòng

81 — Route de Huế (canh chợ Hôm Hanoi Téléphone 755

NHÀ THÍ NGHIỆM BỆNH LẬU GIANG MAI

Đã phát-minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

Hiệu thuốc LÊ-HUY PHÁCH làm thuốc đã lâu năm đặt phòng riêng để thí-nghiệm bệnh Lậu và Giang-Mai.

Hồi năm 1931 đã phát minh những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lậu mới phải (état aigu) bất cứ mủ, máu buốt túc chỉ dùng từ 4 đến 6 ve là khỏi hẳn, mỗi ve giá là 0 p 50

Lậu lâu năm (état chronique) thường sinh nước tiểu vàng đỏ, hay đục cùng là vẩn-vẩn. lúc đi tiểu thấy nóng, tử chi mỏi mệt, yếu đuối, và còn sinh nhiều chứng khó chịu khác nữa. Như thế chỉ dùng 2 ve là triệt-trùng, giá mỗi ve 0 p 60 và 1 hộp to Bổ-Ngũ Tang-Trử-Lâm 2 p 00 (hộp nhỏ 1 p 00) là khỏi hẳn Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ giả lại tiền. Còn bệnh Giang-mai thì bất cứ nặng đến đâu, uống thuốc của bản hiệu cũng chóng khỏi hơn là bệnh lậu, ai ai đều biết.

Ai muốn hỏi điều gì, xin đính theo timbre 0 p 05 để tiện việc trả lời. Ở xa thuốc gửi thư về sẽ gửi theo cách lĩnh-hóa giao-ngân (C. R)

Thư và mandat xin gửi cho :

M. LÊ-HUY-PHÁCH, 12 route Sinh Từ. Hanoi, Tonkin

TỪ CAO ĐẾN THẤP

Phong rao mới

Sử Uỷnh xưa bạng còn vơi,
Đăng đàn diễn thuyết những lời thiết tha.
Nài Nùng, sóng Nhị, tỉnh Hà,
Như còn văng vẳng tiếng nhà Nho Tây.
Sử Uỷnh nay bạng đã đầy,
Kẻ đã lâu ngày lăng tiếng im hơi.
Tri-tri Khai-trí, đôi nơi,
Vẳng bóng con người tràng cảnh đại-thanh.

Em là con gái nhà quê,
Người làng dạm hỏi, em chê ngu đần.
Một em giỏi, hai em giần,
Thằng bu khuyên rõ, em rằng : em không.
Lấy chồng cho đáng tấm chồng,
Em chỉ bằng lòng lấy cậu phán thôi.
Ông Tơ cũng khéo chêu người,
Se duyên em được như lời ước mong.
Từ ngày em lấy cậu thông,
Tưởng rằng sang trọng nên ông, nên bà.
Không ngờ người chốn phồn hoa,
Mẽ ngoài bóng bẩy, cửa nhà rỗng không.
Bởi chồng chơi dại chơi ngông,
Kiếm được một đồng lại muốn liều hai.
Mình em giật gấu vá vai,
Mà xem cậu nó ra người vô tư.
Giận thân lấy phải chồng hư...

TÚ MỠ

Tìm thấy mỏ vàng ở Sơn tây

Báo Đông-pháp ngày 28 - 10 - 32 có đăng tin :

Sơn-tây. — Vừa có tin ở đây đã tìm ra được cái mỏ rất nhiều vàng cách tỉnh thành không xa mấy. Đọc đến đấy đã trộm mừng cho các ông kỹ-sư mỏ nước Nam, từ nay các ông khỏi phải cái nỗi nằm nhà khai mỏ... của vợ, lại ngay gần Hanoi có mỏ vàng khỏi phiền các ngài phải vào tận rừng sanh núi đỏ mới tìm được mỏ vàng.

Ai ngờ đọc xuống dưới : Diêm-tích-Sơn, hùng cứ toàn tỉnh Sơn-đông, đã phái một nhà kỹ-sư Nga . . .

Thất vọng.

Trường Cao-đẳng Thương-mại bị bãi

Kinh-tế khủng-hoảng, còn buôn bán mấy ai, nên chi nhà nước bãi trường thương-mại.

Gặp một ông học trò, nói truyện, ông không có về gì thất nghiệp cả, vẫn đầu trần bóng, bóng như đôi giầy verni ông giận dưới gót chân.

— Bãi càng hay, ông ạ. Khỏi tốn công học thêm một năm nữa. Chỉ thương bại cho nhà tôi ở nhà, tập tễnh lên mặt bà tham.

— Thế còn ông?

Bình văn

Thế nào, ông xem văn Dương-bá-Trạc có hay không?

— Tôi cũng chẳng hiểu, tôi có đọc bao giờ đâu... chắc cũng na-ná như văn Hoàng-tăng-Bí.

— Thế văn Hoàng-tăng-Bí thì ra sao?

— Tôi cũng chẳng biết, tôi chửa giám đọc bao giờ.

Annam với Phong-hóa

Ông Nguyễn Khắc-Hiếu trong Annam tạp chí số 4, nói ; Duy-tân ngày trước nghe đâu nhiều người đọc mà không biết vì cớ gì lại chết. Nay Phong-hóa giống Duy-tân, nên ông lấy làm lo cho Phong-hóa, nghĩa là ông lo cho Phong-hóa cũng một số phận như Duy-tân.

Duy-tân làm sao chết, ông vẫn biết rõ lắm vậy cám ơn ông vì tấm lòng nhơn hiếm quý hóa ấy, còn ông bảo Phong-hóa giống Duy-tân, cái đó để độc giả Phong-hóa xétđoán, chứ ông lấy bộ ốc ra trái mùa» của ông mà xét đoán thì đúng sao được.

Báo Phong-hóa là một tờ báo mới, nhưng không phải báo mới nào cũng giống như Duy-tân.

Chúng tôi mới là mới chứ không như tiên-sinh óc cũ rích mà giám cho báo mình là cơ quan tiến thủ của quốc-dân.

Ông có một cách tiến riêng, là thế này :

Ông tiến lên một bước.

Ông lùi lại một bước để lấy đà.

Ông lại tiến lên một bước.

Ông lại lùi xuống một bước để lấy đà.

Cứ thế mãi mãi thành ra ông vẫn đứng ở chỗ cũ.

Báo ông cũng vậy :

Sống được một lúc,

Lại chết một lúc, để lấy đà.

Lại sống lại,

Rồi lại chết để lấy đà.

Cứ thế mãi mãi.

Ông mong Phong-Hóa chết ngờ đâu mới thấy báo ông chết... tạm một kỳ.

Rồi ông lại sống lại.

Rồi ông lại chết tạm...

Biết bao giờ cho hết cái nạn ấy.

Còn báo Phong-Hóa ông mong cho chết — thì nó cứ đi, nó cứ tiến, nó không cần lấy đà như báo ông.

Các nhà văn-sĩ

Các nhà văn-sĩ, mỗi người có một vẻ riêng, xin dẫn hai cái thí-dụ trong văn giới nước nhà :

Cụ Hoàng Tăng-Bí xin lỗi cụ-giống như con gà mái gẹ đã bao năm nay, mỗi ngày cụ rơi ra một bài xã thuyết trẻ báo Trung-bắc như con gà mỏi ngày nó đẻ được một chứng. Chỉ khác có một điều là chứng gà vừa ngon, vừa bổ, mà văn cụ giống như chứng vịt, khó tiêu lắm.

Ông Nguyễn Khắc-Hiếu là một nhà thể-thao trong làng văn, một nhà chạy xa, lần thứ nhất hơi còn giải, chạy còn được xa, lần thứ nhì đã gần hơi tàn mà đến lần thứ năm thở không ra hơi nữa. Ông Hiếu cũng vậy, lần đầu mở báo Annam có vẻ hi-vọng lắm, sống cũng được lâu, lần thứ hai, số phận ngắn ngủi hơn lần trước mà đến lần thứ tư rồi vẫn còn ngắc ngoải.

Báo văn-học với tòa Hàn-lâm

Ông Dương-tự-Nguyên trong báo Văn học nói chi ông Nguyễn-Nho ở báo Nam-phong, xin đức Kim-thượng lập một tòa hàn-lâm.

Ấy chết, ông lẫn. Đời nhà ai lại xin lập một tòa xưa nay vẫn có,

Ông Nguyễn ơi, ông có muốn vào viện hàn-lâm, ông nên chịu khó vô Huế đến thăm ông Nguyễn-Đệ, hà tất phải xin lập một viện hàn lâm khác. Vì có lập một viện hàn-lâm mới, ông cũng không được cái chân thư ký vĩnh viễn đâu, mà vội mong.

Tờ báo « Bảo-Hoàng »

Các báo đồn rầm lên rằng nay mai có tờ báo Bảo-hoàng xuất bản ở Huế.

Có tin nó xuất bản rồi lại có tin nó chưa xuất bản. Rồi lại có tin nó không xuất bản nữa

— Mới đây ông P. Q. lại rục-rịch vào Huế.

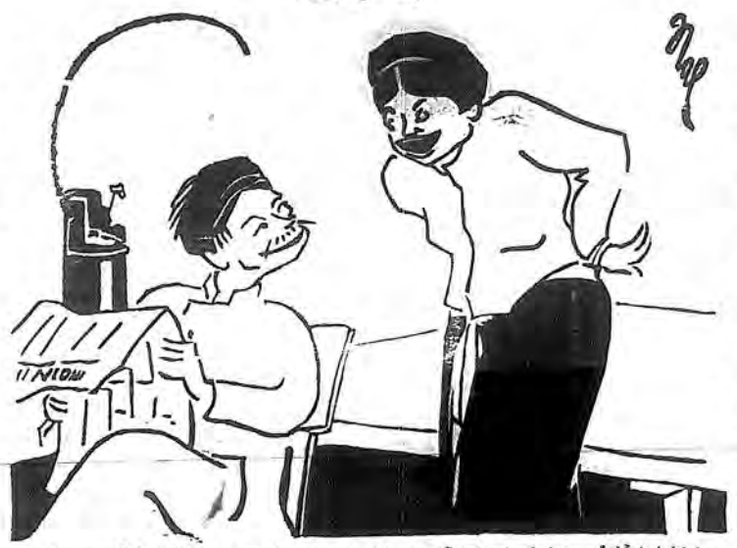
Tờ báo Bảo-hoàng có lẽ lại rục rịch ra mới.

Chỉ buồn cho ông Ưng-hòa, ông Nguyễn-quí-Hương thấy gió Nam phong lại mà không thấy mát.

Hanoi và Hà-bắc

Vừa rồi có tin đồn nhà nước sắp thiên tỉnh thành Hanoi sang bên Gia-lâm, lấy tên là tỉnh Hà-bắc. Ai tạo ra cái nỗi đồng điều ấy, không biết. Chỉ biết rằng giao này có lắm tin đồn quá-Đồn bác-sĩ Nam-anh chế được thứ thuốc lạ, đồn ông Nguyễn-công-Tiểu phát minh được một thứ run mới, đồn ông Đặng-phúc-Thông mới tìm được mỏ đất ở Sơn-Tây, đồn ông Nguyễn-trọng-Thuật khảo cứu được một người Annam da vàng, ông Nguyễn-văn-Vĩnh sắp chấn hưng nho-giáo . . .

Miếng một

Mợ — Nói với đàn ông chuyện gì, thì vào lỗ tai này lại ra cả lỗ tai khác
Cậu — Nói với đàn bà chuyện gì thì vào cả hai lỗ tai mà ra cả đàng mồm

Hỡi các anh em học sinh!

Nếu các anh em muốn :

1 — Học thành tài.

2 — Thi đỗ — không đỗ không phải trả học phí.

3 — Học không mất tiền, lĩnh học bổng hay được trừ bớt học phí.

4 — Một trường có quy củ : kỷ luật, có nhiều giáo sư tài tuyển môn, tốt nghiệp ở các trường Cao-đẳng Sư-phạm, thì nên đến học:

Trường HÙNG-VƯƠNG

Ở 240 — Rue du Colon et 7 Duvillier — HANOI

là một trường mới mở, có đủ các lớp cho Nam-Nữ học sinh, lại sâu rộng nhiều cây cối, mát mẻ.

Vậy hỡi các anh em học sinh ! hãy đến học thử — không phải trả tiền hoặc bó buộc điều gì — chỉ trong tuần lễ sẽ thấy tiến bộ lạ lùng.

Hai cuốn sách mới in

1. -- NAM - NỮ BÍ - MẬT CHỈ - NAM

Nói về việc vệ-sinh bổn-thân của trai, gái.

Có hình vẽ các cơ-quan sinh-dục và các bài thuốc để chữa các bệnh : Lậu, Dương-mai, bổ-thận, điều-kinh, bạch-đái, an-thai, dưỡng-thai, cấu-tự v. .

Ai muốn cho ái-tình của vợ chồng được bảo-bảo, nòi giống đông đúc, thân-thể khỏe-mạnh, nên mua ngay sách này. Giá 0.30 ở xa thêm cước op20 (Lĩnh hóa giao-ngân là op65) thơ và mandat đề : « Nhật-Nam Thư-quán Hanoi ».

2. -- Thương-mại kế-toán chỉ-nam

Sách này làm sổ sách nhà buôn, hội buôn, kỹ-nghệ, nhà làm ruộng, báo chí v. v.

Thương-Mại kế-toán chỉ-nam là một cuốn sách do ông Lê-Vũ-Thái tốt nghiệp trường Cao-đẳng Thương - mại, tham - khảo và công-tì soạn ra bằng chữ quốc-ngữ rất công-phu, để chỉ dẫn một cách rõ ràng, dễ-hiểu các sổ sách nhà doanh-nghiệp phải vào sổ, công việc trục sổ cuối năm, cách tính lỗ lãi và thực-hành theo phương-pháp giản tiện. Lối quốc-ngữ viết tắt. Cách tập đánh máy có in cả bản-đồ, các thứ máy chữ để người không có máy tập đánh cũng được, v. v. Dù nhà buôn, hội buôn, nhà chế-tạo kỹ-nghệ, làm ruộng, các nhà làm báo, chỉ đều dùng hợp cả... Trong sách lại có thêm nhiều mục rất có ích như: Cách viết thơ từ trong việc thương-giao biên thơ, làm văn-tự giao-kèo,.. Cách giao-thiệp với nhà băng, nhà bưu-điện, các nhà chuyên-môn vận-tải. Cách học tính nhanh mấy dòng...

Thật là quyển sách Kế-toán đầy đủ và rất hợp thời. Cái thời-đại cạnh-tranh kịch-liệt về kinh-tế về tiền-tài. Sách đã in rồi. Giấy rất tốt bìa cực đẹp chữ thật rõ. Giá 1p50. Mua hộ mua lẻ thơ và mandat đề cho nhà xuất-bản như vậy : Nhật-Nam Thư-quán Dược-phòng 26 Hàng Bông Hanoi — Bắc-kỳ gửi cả mandat trước thì là 1p80 cả. Gửi lĩnh-hóa tra-ngân thời là 2p95. Mua ngay kẻo hết.

BIJOUTERIE TONKINOISE
VAN TƯỜNG
(Chính hiệu BÀ-LỤC)
HAIPHONG — 293k, Phố chợ Sắt

Bản hiệu chuyên làm, bán và chữa đồ vàng bạc thời trang Nam-Việt đã hơn 20 mươi năm nay ; bao giờ vàng cũng đúng tuổi đúng cân.

Lại có bán thêm các thứ chè ướp hoa sen — Sâm Cao-ly, Huê-Kỳ, quế thanh, yến, Quảng-Nam.

Quí khách có lòng chiếu cố sẽ không lo ngại điều gì.

Có bán theo cách lĩnh hóa giao ngân

VAN-TƯỜNG

Một
lời báo
PHONG-HÓA...
xuất
một
luận-lẽ
vui.

VUI.. CƯỜI..

Anh đoán giỏi

— Nhà tôi vừa ở cữ sáng ngày bác ạ.

— Mừng bác nhớ, lại cháu giai chứ?

— Không

— Thế cháu gái à?

— Sao bác biết?

●

Gửi thư xin tiền

Thơ của cháu — Thưa chú, cháu viết thư xin chú cho vài chục để ăn học, cháu nghĩ xấu hổ quá, không muốn gửi thư đi nữa, nhưng thư đã bỏ vào nhà giấy thép mất rồi...

Thơ của chú — Cháu đừng lo, thư của cháu thất lạc mất rồi.

●

Bến Hồ

Một chàng đỏ mặt, chờ người yêu, đi đi, lại lại sau lưng cụ câu cá, bỗng thấy phao giật.

— Kìa, phao giật...

— Không, con run tôi nó nóng ruột dấy.

◆

Tự vựng hoạt kê

Chồi phất trần. -- Một thứ gậy có hai đầu : một đầu để đánh vợ, hễ thước mặt vợ cả, một đầu để đánh vợ cả khi đã có vợ bé.

Ô-tô : một cái xe có cái đặc tài là phi nhảy xuống ruộng thì làm gẫy cột đèn

Tham tà canh nóng. -- Hạng người có cái chức trách ở một tòa nhà rất sang dựa cánh đồng, ngày ngày hai buổi ra nhìn ngọn lúa cao dần.

Cái chóp. -- Một thứ hộp có khóa, hà nào có chồng hay đi chơi đem, cho đầu vào khóa chạt lại, tiện vô cùng, thứ hộp này, xã hội ta dùng nhiều lắm.

◆

To nhất thế-giới

Nước Nam ta có một vật thường dùng to nhất thế giới, kêu nhất thế giới, không nước nào có, thế mà không mấy ai biết.

— Cái gì?

— Cái điếu hút thuốc lào!

— Ừ, có thế chứ! ít ra ta cũng phải được một thứ chiếm giải quán quán hoàn cầu chứ!

●

Hương đốt muỗi

Một bác nhà quê được một bó hương đốt muỗi, đêm bôm ấy mang về thắp thử, ngủ không buông màn. Sáng mai thấy, mặt, mũi, tay, chân, chỗ nào để bỏ đều tịt cả lên như sởi.

Tức quá, mang hương lại nhà hàng trách : « ông nói hương của ông trị muỗi rất hiệu nghiệm, ông thử trông mặt với tay tôi, hiệu nghiệm thế này à? »

Nhà hàng đáp :

« — Hiệu-nghiệm lắm chứ? đó là tại ông không biết cách dùng ».

— Dùng thế nào?

— Ông thử bắt sống lấy con muỗi, châm nén hương đi vào hai mắt nó, xem nó có chết bỏ đời nó không?!

◆

Hai ông thừa

Một ông thừa nói truyện với một ông thừa khác :

— Họ cũng ăn, mình cũng ăn nhưng một đằng ăn mì sẻo, một đằng ăn bánh đa.

Ăn mì sẻo, vừa ngon, vừa êm không ai biết.

Ăn bánh đa, ăn gọi là một tí đã kêu rau-ráu.

CUỘC ĐIỂM... BÁO

Annam tạp-chí chết đi, song lại bốn lần, chắc rồi còn chết nhiều lần nữa.

Cơ quan tiến thủ của quốc dân ấy sống hay chết, chết hay sống, sống rồi lại chết, hay chết rồi lại sống, chết dở dang hay chết bẩn, cái đó can hệ gì đến quốc dâu, họa chăng chỉ can hệ đến quốc dân... của ông Hiếu, quốc dân độ 30 người đọc Annam tạp-chí.

■

Báo *Chớp bóng* chớp nhoáng một cái rồi biến đâu mất.

Nói đến chớp bóng, lại nhớ xưa kia ở Huế có tạp chí « *Thần-kinh* » nhưng nghe đâu vì ngộ gió nên đã chết rồi.

■

Thời-báo và *Bắc-kỳ thời - báo* chỉ ra trong có một thời, cho đúng với tên gọi. Hai tờ này cũng ra một thời, cùng chết một thời hiện nay còn cùng nhau đợi thời, chẳng biết đợi bao giờ

○

Annam tạp chí và *Nam-phong* tuy vậy còn hơn báo *Thần-Nông*.

Báo *Thần-Nông* họa chăng chỉ có ba người đọc: ông Phục-Hi, ông Hữu-Sào và ông Bành-Tổ.

×

Bắc-Kỳ thể-thao, nay thượng võ, mai thượng võ kia lại thượng võ, có ngày thượng cẳng cuản, hạ cẳng tay.

Xem báo đó nhiều khi chóng mặt, hoa mắt về những « dao to, búa nhớn » hơi văn « mạnh mẽ như muôn vàn hổ dữ thế văn « vững trãi như vạn lý trường thành », khi văn « cuồn cuộn như rồng bay, phượng múa »

Ai xem Bắc-kỳ thể thao là phải chuộng thể-thao, tôi cũng vậy, từ khi đọc báo đó, ngày nào cũng tổ chức cuộc đi bộ từ phòng ngủ sang phòng ăn, hai chân cùng bước một lần.

●

Khoa-học tạp-chí, hơi có tính cách khoa-học, nhưng chẳng qua cái khoa-học vụn, khoa-học « dân bà con trẻ » Xem báo đó mới rõ, không lên giặt lụa bằng xà phòng, khi nấu cơm nên vẫn luôn sẽ có cháy mỏng mà ròn, rươi ăn được, nước vôi uống không có hại và ông Nguyễn-công-Tiểu là một nhà đại tài nước Nam, là nhà khoa-học độc nhất vô nhị nước Nam.

Nếu chỉ cốt biết có thế, chỉ cốt biết ông Nguyễn-công-Tiểu có chân trong viện khảo-cứu về khoa-học ở Đông-pháp, biết ông trồng được thủy-tiên chế được máy chạy bằng sức nóng mặt trời (trẻ con cũng chế máy chạy bằng gió, cái chong-chóng) nếu chỉ cần biết thế, thì nên đọc khoa-học tạp-chí của nhà đại thông thái ấy.

◆

Trong Ngày-Nay có mục bài-đàm của Hi-đình Nguyễn-văn-Tôi, ai xem cũng phải cười... lặng đi. Ai muốn biết ông Tri-châu châu Mường-Bố mấy bộ dâu mép thì nên đọc báo đó.

Riêng tôi, tôi đã nhiều khi chịu khó đọc hết một câu trong bài luận thuyết của cụ bảng Bí và ngày trước đã đọc hết các bài thơ « nghìn năm văn vật » Từ ngày thôi không thấy đăng những bài thơ đó và giải thưởng của cô Ngô-thị-Quyên cũng không thấy đâu, thì tôi cũng thôi không mua báo.

Còn nữa

NHẤT-LINH

chuyện Phong-Hóa

HAI NHÁT GIAO

của Hải-Bằng

Phiên tòa Đại-hình hôm thứ ba đem sử một vụ sát-nhân rất ghê gớm. Trong tòa chật ních, nào luật sư, nào đội xếp, nào người đến xem, tưởng đến con muỗi bay cũng không lọt.

Trước phiên tòa đây một tháng, các báo đua nhau cố tìm ra nguyên nhân vụ ám sát ông phán Tuấn, dư luận Hà-thành đã bao phen sôi nổi, không biết thủ phạm giết ông phán vì thù hằn hay vì tiền của mà sau khi giết lại tự mình buộc mình vào vòng pháp luật như thế! Một tờ báo ra ngày thứ hai đã ném vào con mắt bạn độc giả một giòng chữ to tướng: « phiên tòa đại-hình thứ ba này sử vụ giết ông phán Tuấn » Thủ phạm Tôn-Đường sẽ ra đứng ghế bị cáo ».

Sáng hôm ấy những người đi xem và phóng viên các báo lũ lượt kéo nhau đến đợi trước cửa tòa từ 7h30. Xe cao-xu, xe đạp các ngả kéo đến như nước chảy. Mấy thầy « đội xếp » cũng thấy sốt sắng chạy qua chạy lại luôn. « Năm giờ »... tòa mở cửa. Làn sóng người tràn vào như đê vỡ. Đội phòng vệ ở tòa cũng không đủ sức ngăn lại nữa. Trong tòa ồn ào như chợ. Quan Chánh-án phải ngồi im trong năm phút để cho bớt huyên náo ngài mới bắt đầu làm việc..

Trên ghế bị cáo, người ta để ý nhất một chàng thiếu niên mặc quần áo đen, người cao-nhòng, nét mặt trông rất điềm tĩnh, hai con mắt mơ màng như chan chứa bao vẻ bi thương thảm đạm. Tôn-Đường ngang nhiên nhận là chính mình đã giết ông phán Tuấn. Quan Chánh-án cau mặt hỏi: « Anh kêu rằng vì thù-hằn mà giết ông phán Tuấn. vậy anh có thể nói là tại sao anh thù không? Còn điều này nữa tôi cần biết là trừ con giao cấm ở ngực ông phán Tuấn ra, sở mật thám lại còn thấy một con nữa cũng giống như thế xuyên qua bức ảnh của vợ ngô ta, mà cả hai con trên cán đều thấy khắc chữ « Khương-Tử ». Vậy Khương-Tử là ai? Đối giao ấy anh lấy được ở đâu?» Tôn-Đường cái mặt ngẫm nghĩ một lúc, sau từ từ ngẩng lên nói rằng: « Hai câu tôi sắp giả nhời đây khi giải. Quan lớn cho phép tôi lui về ghế cho đỡ mỏi »

Quan-chánh gật đầu ưng thuận.

Sau khi đã lui về, ngồi xuống chiếc ghế lim bóng nhoáng. Tôn-Đường cất cái giọng buồn dầu, mà buồn thật, bắt đầu nói:

« Khương-tử » là tên cha tôi. Còn hai con giao ấy, tôi y lời trong bức thư tuyệt mệnh của cha tôi mà chế ra, tôi lại cẩn thận khắc cả tên cha tôi vào nữa.

Hồi tôi độ lên năm, lên sáu, thì cha tôi đương làm Lý-trưởng. Cũng vì tính khí quá cương trực nên có nhiều kẻ thù hằn, vì thế mà sinh ra lắm điều trắc trở. nào thư nặc danh, nào kiện nọ, kiện kia, nhưng cha tôi cũng là người có thế lực ở vùng đó, nên những cơ mưu của kẻ thù không sao hại nổi. Trong những lúc cha tôi vì dân làng tìm điều bổ ích, xin lập trường, mở cống thì bọn thù có đủ thì giờ hành động mà vu oan giá họa cho người.

Đến năm tôi lên bảy, cha tôi bị bắt. Sau khi cha tôi phải giải tỉnh, mẹ tôi và chú tôi hết sức lo chạy. Mãi sau có người cùng lòng mách mối, có ông phán Tuấn là người có thế lực lắm, chạy ông ta may ra được thoát chăng. Mẹ tôi lại thấy nẩy ra ở trong óc một tia hi vọng, vội giao tôi cho chú tôi, thu xếp tiền nong ngay hôm ấy tức khắc ra tỉnh. Khi đi, khi về, tiền nong, lúa má chạy chọt mãi đến sang năm sau cha tôi mới được ra.

Trong cái thời kỳ cha tôi còn ở trong nhà pha, mẹ tôi không mấy ngày là ở nhà. Thường chú tôi có hỏi thì chỉ giả nhời mập mờ: khi thì quan phán bảo phải đợi trên ấy, khi thì bà phán giữ lại chơi. Mới đầu khi cha tôi bị bắt, thì xuốt ngày khóc lóc, cơm chẳng buồn ăn, có khi cả đêm chỉ ngồi ôm tôi mà khóc. Từ khi biết được cửa ông phán Tuấn, nhờ chạy chọt, thì hình như thấy vui vẻ lắm, luôn luôn nở trên môi một cái nụ cười. Có nhẽ mẹ tôi thấy quan phán « đắc lực » mà vui vẻ cũng nên.

Đến mãi cuối tháng ba cha tôi mới về. Làng sớm đến thăm đông như hội, ai cũng mừng cho thoát khỏi chốn lao lung. Cha tôi tỏ lời cảm tạ chung rồi chỉ lưu mấy người quen thân lại uống rượu thôi. Cha tôi suốt một bữa rượu chỉ ôm lấy tôi. Còn mẹ tôi thì không những không có cảm tình gì mà vẻ buồn hình như hiện ra về mặt Tôi không hiểu ra sao cả mà cha tôi cũng vẫn điềm tĩnh như thường không lấy cách xử lĩnh đạm ấy làm khó chịu. Cha tôi bình nhật là người thâm thúy, làm việc gì, cũng hay dằn do chứ không hay bộp chộp, thấy lạ mắt lạ tai thì nói ngay.

Chè chén mãi đến canh khuya mới tan, mọi người đều cáo thoái xin về. Cha tôi tiễn ra đến ngoài mới vào đóng cửa.

Quay vào đến sân cha tôi hỏi ngay chú tôi rằng: « chị đâu?»

Chú tôi nói: « có nhẽ chị tôi ngủ rồi.. không thấy đâu cả ». Cha tôi chỉ một mực cười nhạt bình như cũng đoán xét được một vài điều bí ẩn gì đấy.

Lúc ấy đã khuya, người nhà đều ngủ cả. Tôi nằm trong nhà trông ra ngoài sân thấy cha tôi và chú tôi còn to nhỏ trò truyện. Câu truyện đã nhỏ, lại hai người ngồi chạm chán nhau dưới bóng lờ mờ vàng úa, khiến

cho con mắt tôi trông cũng đủ đoán ra trăm nghìn vẻ bí mật ghê gớm Bỗng tôi dùng mình, rồi một luồng gió mát đưa tôi ngủ một giấc cho đến sáng. Khi tôi giậy đã thấy mẹ tôi quần áo chỉnh tề đang soạn gà quế để mang ra đa tạ ông phán. Tôi nhìn cha tôi rồi lại nhìn chú tôi xem có đoán ra một tí duyên do nào trong câu truyện đêm hôm qua không. Không. Vẫn hai cái mặt lạnh lùng, gân guốc mà vàng nhợt.

Ba người cũng im lặng trong một lúc lâu như cùng suy nghĩ một điều gì đó. Tôi nhìn lại cha tôi thì nét mặt vàng đã đổi ra màu xanh tái; đột nhiên cha tôi quay lại nói với chú tôi rằng:

— Chú bảo nó giọn cơm ăn đi thôi.

Tôi quay lại thì không thấy mẹ tôi đâu tôi hớt hoảng hỏi cha tôi rằng «mẹ con đi rồi ư?».

Cha tôi cười nhạt. Cái cười gay gắt, nhạt nhẽo ghê gớm, ác nghiệt như của giống mọi ăn thịt người, cái cười như trăm nghìn con giao đâm vào mặt, vào tai, trông cặp môi nhợt nhạt như sắc da người chết, nghe cái tiếng như sẻ tâm can người ta ra, ai mà chả sợ. Tôi lùi lại một bước, quay mình ra thì mẹ tôi còn đương lững thững mới ra khỏi cửa được mươi bước. Tôi vội chạy theo nắm lại thì lại cặp mắt sắc như đôi gươm quắc lên đánh lui tôi lại. Đó cái sợ của tôi lần thứ nhất: mẹ tôi lên tỉnh tạ ông phán Tuấn!

Từ đó cứ một năm ba kỳ mẹ tôi lên tỉnh mà mỗi lần đi phải hai hôm. Cách đó ba năm sau, mẹ tôi lên tỉnh, nhưng đi đến nửa đường thì ngộ cảm. May có người quen vực bộ về nhà. Cha tôi đổ thuốc thang mãi mới tỉnh Cha tôi luôn luôn săn sóc cạnh giường vì mẹ tôi cảm nặng quá mê thiếp đi luôn. Bỗng cha tôi quắc đôi mắt vọi vồ lấy một mảnh giấy gập từ đã nhàu nát rơi trong túi áo mẹ tôi ra. Rở ra xem được mấy câu thì rú lên một tiếng. Chú tôi chạy vào thì vẫn thấy cha tôi ngồi yên, ngờ là mẹ tôi mê hoảng nên cũng không để ý đến. Sáng hôm sau, mẹ tôi đã đã đỡ, cha tôi liền bảo chú

Hai nhát giao

Tiếp theo

tôi trông nom rồi đưa đồ lễ lên tỉnh thăm mẹ tôi. Tôi theo đi thì cha tôi òa lên khóc mà rằng : « Đi làm gì nữa con » Chú tôi giữ dành để cho cha tôi đi.

Cách hai hôm sau, nhân có ông ký Toản làm mở tỉnh được phép về chơi, tất tả cầm báo chạy sang đọc cho chú tôi nghe Trời ơi, tin đâu xét đánh ngang trời. Tin như sau này :

« Hôm thứ năm vừa rồi, ông phán Tuấn suýt bị ám sát. Nguyên hôm ấy, nhà ông có một người lạ mặt sưng tên là Tạ Khương-tử ngủ lại đấy. Lúc đó, độ một giờ sáng, ông phán Tuấn đương mơ màng, bỗng thấy một người mở màn, rồi một bàn tay sờ phải ông. Ông giật mình vùng giậy thì một nhát giao đâm chúng chiếc gối dầm. Ông biết là có kẻ hành thích vội ôm sổ lấy người, ấy miệng thời kêu cứu. Hai người vật lộn nhau mãi cho đến khi ông phán Tuấn bị một nhát giao vào vai, thì thằng xe dưới nhà chạy lên gỡ được hung thủ ra lấy thừng chói lại. Ngay lúc đó ông phán đã đi nhà thương buộc thuốc. Thủ phạm bị tống lao, nhưng chưa kịp xét hỏi gì thì hôm qua đã lấy giầy lưng thắt cổ chết rồi. « Chú tôi và tôi òa lên khóc làm cho mẹ tôi đang ngủ cũng phải vùng giậy hỏi tinh đầu. Sau khi nghe truyện, mẹ tôi nét mặt ngơ ngẩn như người mất hồn, hai tay ôm chặt lấy hai cái túi áo cánh, mặt ngơ ngác nhìn chúng tôi rồi kêu lên một tiếng thật thanh : « cái giấy.... » Chú tôi ngờ là mẹ tôi mê hoảng vội vực vào giường an nghỉ.

Từ khi cha tôi chết đi đến nay trong nhà vắng vẻ vô cùng, lại thêm mẹ tôi hỏ ra tỉnh buôn vải nên nhà chỉ thui thủi có hai chú cháu.

Ngày ngày chỉ cứ ngồi ngồi nhìn lên bức ảnh cha tôi, bức ảnh lồng kính đã sờ le mà cũng chẳng ai buồn sửa lại nữa.

Tôi nói : sao chú không tháo bức ảnh ra mà chữa lại cho nó bằng. Chú tôi đứng giậy với xuống. Vừa tháo cái miếng gỗ sau ảnh ra thì bỗng thấy hai tờ giấy rơi ra, một tờ chữ cha tôi, còn một tờ đánh máy đã nhờ. Chú tôi đọc cho tôi nghe bức thư của cha tôi : « Tôn Đường con ơi, cha đi hôm nay thế nào cũng mắc vào tay cừu địch mất. Ra thằng phán Tuấn nó nó định tống lao cha để cướp mẹ con cho dễ. Không biết rằng cha có giết được nó không, nhưng nếu cha có mệnh hệ nào thì con phải tuân lời cha mà cố giết chúng nó đi không được trái. Khương-tử tuyệt bút ».

Chú tôi đọc xong bức thư hai mắt chứa chan châu lệ ngồi thừ người ra. Trong lúc đó tôi cũng đã xem xong được tờ đánh máy chữ vẫn tắt có mấy câu mà có chữ đã tờ mờ không đọc được.

Tôi định.. lao nó rồi.., cho nó rồi, cho nó phải đi xa, vậy mợ... thế nào.. nhờ cho .. biết .. Lên ngay... » Tôi òa lên khóc, không ngờ rằng mẹ lại khổ sở đến thế !..

« Hôm sau chú tôi lập tức lên tỉnh tìm mẹ tôi thì thấy người chủ nhà nói : « cách đây một tuần lễ, có người tự xưng là ông Tuấn đã đón bà ấy để đi Hanoi rồi ». Chú tôi chịu ra công dò hỏi mới biết phán Tuấn đổi về làm ở tòa án Hanoi, liền về nhà gửi nhà cửa, thu xếp tiền nong dẫn tôi ra Hanoi cho học máy. Tiếng rằng học nhưng chỉ là một cách che mắt để dò tìm dấu vết phán Tuấn mà thôi.

Tôi thuê người đánh một đôi giao găm, khắc tên cha tôi lên cán tỏ ra rằng vì cha tôi mà làm việc đó. Tôi chịu bỏ tiền ra mua các thứ thìa khóa cũ, mời trong hai tháng mà vừa mua vừa xin, được một sâu giải đếm đủ 53 cái, chú tôi thì xuốt đêm cặm cụi với một đống, nào là, nào dựa, nên học được thứ thuốc mê gọi là « đoạn hồn hương » người nào hít phải thuốc ấy thì mê thiếp ngay đi. Cũng nhờ có thuốc ấy mà tôi giết được phán Tuấn như giở bàn tay, không có điều chi khó nhọc cả.

Tôi đã giò được chỗ ở phán Tuấn.. đôi giao cũng đã định xong.. thuốc mê cũng đã sẵn, chỉ có việc khởi công..

Đêm hôm ấy, giời mưa phùn, đường xá vắng tanh không ai qua lại. Một mình tôi vơ vẩn kiếm điểm đỗ dừng để đợi khuya lý rửa thì hành sự.. phải, chỉ có một mình tôi thôi, còn chú tôi thì đã biết tôi từ mấy hôm trước rồi.. tôi cũng chẳng biết là đi đâu cả mà có lẽ chết rồi cũng nên, sống như chú tôi, nó khi khổ quá... Một giờ sáng.. tôi chụp cái mũ « cát-két » xuống đến mắt, khoác cái áo tây dạ ngoài hộ quần áo chẽn mùi đen tôi tự chế ra để đi đêm, giắt giao, thuốc mê và thìa khóa cầm đầu đi thẳng đến phố hàng Đậu. Tôi đã đến trước nhà phán Tuấn.

Cái nhà tây hai tầng lù lù ngay trước mặt. Tôi trông quanh không thấy ai liền theo đường ống máng leo thẳng bao lơn. Tôi lỏ hót cái áo giạ ra cho nhẹ. Móc gói thuốc mê, gói thuốc mùi xanh xám, tôi châm vào lửa đốt lấy khói thổi vào trong nhà. Sở dĩ tôi không bị mê như phán Tuấn, là vì trước kia chú tôi cứ thử cho tôi quen hơi đi. Độ năm phút trong nhà có tiếng hắt hơi, tôi chắc là thuốc đã thấu, móc túi lấy chùm thìa khóa.

Hết cái nọ đến cái kia đếm chừng hai mươi cái, bỗng một tiếng « tách », cánh cửa mở toang. Tôi rón rén bước lại gần ngọn đèn vặn cho to lên, lấy rút lấy đôi giao từ từ tiến lại bên giường. Bóng qua chiếc màn tuyn, tôi chỉ thấy có một người, một người có râu., thế còn mẹ tôi ? Tôi đã định khi nào gặp cả đôi rồi mới giết cho thỏa nhưng nghĩ không biết có cơ hội nào như thế này nữa không ?. Tôi quả quyết : chỉ còn một bước nữa thì đến cạnh giường... tôi thò tay vén màn.. Phán Tuấn đương nằm nghiêng bỗng lại như hứng lấy mũi giao vào ngực.. tôi giơ thẳng cánh dầm mạnh vào dưa ngực.. máu vọt lên đến đỉnh màn.

Tôi vội chẹt lấy cổ sợ nó kêu, được độ năm phút thì phán Tuấn, phần thì bị ngạt, phần thì mất ra nhiều quá, chết thẳng. Tôi sực nghĩ đến mẹ tôi, tôi lại không nỡ giết nên cầm con giao vào bức ảnh cho mẹ tôi trông thấy mà sửa mình. Rồi từ gác xuống đến đường lại từ đường ra bóp hàng Đậu, chỉ trong mười phút đồng hồ, hai tay đã bị sích chặt. Trước mặt ông cặm, tôi cũng đã cung khai y như những nhời tôi đã khai với quan lớn, không dám dấu diếm mảy may.

Quan chánh án nghe xong đoạn tiểu xử lí kỳ ấy, xem ý ngài cũng thán phục. Nhưng công pháp chẳng vì tình, sau khi đọc bản luật tội, người ta nhân ra rằng Tôn Đường bị năm năm khổ sai, Đường vẫn một vẻ mặt âm thầm nhìn làn sóng người đang cuồn cuộn nhau ra, ngẫn ngơ như còn muốn nghe thêm một vài điều cần biết.

Octobre 1932

Hải-Bằng

VĂN HỌC

Cũng bàn về quốc văn

Mười năm về trước, qua các hiệu sách ta thấy bầy nhan-nhản những sách mới hoặc trước tác, hoặc dịch thuật, nào Tố-tâm, Mồ-cô-phượng, một tụi chán đời, nào Ba người ngự lâm pháo thủ, Hai mươi năm về sau, nào Chồng tôi, Vợ tôi, Chuyện tình bể-ái, Tuyết hồng lệ sử v. v.

Có quyển chỉ in lần thứ nhất rồi thôi, nhưng về sau, rất có nhiều quyển in đến lần thứ hai lần thứ ba. Những cuốn có chút giá trị bán được đã đành, lại những cuốn văn không ra văn, mà cũng thấy bán chạy rầm rầm.

Ngày nay, ta đi qua các cửa hàng sách ấy không thấy bầy một quyển quốc văn nào. Họa chăng những sách giáo khoa như những quyển luân-lý sử-ký, địa-dư thì còn thấy có in mà thôi . . . ai thấy thế cũng nhận ra rằng các ông quốc văn hoặc trước tác hoặc dịch thuật nay kém xưa nhiều.

Xin lạm kê một vài nguyên - nhân của sự kém đó:

a *Nhiều nhà trước thuật dịch thuật ra đời quá.* Mới thoát nghe câu này ta cho như một lời ngụy luận, có nhiều nhà trước thuật, dịch thuật thì số sách tăng lên mới phải sao lại giảm bớt đi được. Song xét kỹ thì số người viết tăng lên thực có hại tới sự xuất bản.

Là vì trước số tác giả dịch giả tuy chẳng giảm chắc là có tài song cũng không đến giốt nên văn viết ra hay dịch ra còn có thể đọc được. Ngày nay, các ông ấy còn viết, còn dịch, nhưng đồng thời lại mới xuất hiện ra một bọn văn sĩ non. Bọn này, họ vẫn tưởng lầm rằng quốc âm là một thứ tiếng ai viết cũng được. Mà họ dã mạnh bạo xuất bản, lộ diện thì chớ, họ lại được cái đức tính viết rất nhanh. Họ xuất bản sách dễ dàng hơn con gà mái đẻ trứng. Vì thế nên trứng họ đẻ ra phần nhiều là ung thối cả. Khách mua hàng không may (mà không may luôn) ăn phải một cái sau mắt thấy bầy bàn là dã sợ hết vía dù trong số hàng cũng chen thứ tốt mặc lòng.

b *Pháp học lan tất rộng rất mau chóng.* Những người Pháp học xem quốc-văn khó lòng mà thích được. Là vì những bài nghị luận của mình đem so với Pháp văn thì ý tưởng còn non nớt hơn, những tiểu thuyết, truyện ngắn của mình đem so với tiểu thuyết của Pháp văn thì có khác gì đem bài của học trò mà so sánh với các ông giáo. Vì thế họ thường chỉ xem sách chữ Pháp, chứ không mấy khi mó tới sách quốc văn. Họa chăng có ít sách khảo cứu là còn có thể khiến một số độc-giả tò mò mở tới mà thôi. Các nhà buôn sách tất phải nhiều ý hướng độc giả thấy họ thích đọc Pháp văn thì đua nhau buôn đủ các sách chữ Pháp. Biết bao nhiêu hàng sách dăm năm về trước chỉ bán toàn sách quốc văn, nay lại chỉ bán hầu hết các sách tây, nào tiểu thuyết nào báo chí, v. v. Không mấy hiệu là không treo cái biển « bán giá bên Pháp ».

— *Văn ngài như sắt đá !*
— *Thế ngài xem văn tôi thấy cùng lắm phải không ?*
Không, tôi thấy càng ngày càng cùn, càng rỉ đi !

c Phần số đông độc giả là phụ-nữ và học trò nhỏ.

Đây là n i độc giả những cuốn tiểu thuyết. Mà để trong số s ch qu c văn xuất bản, đến 95 phần trăm là sách tiểu thuyết. Gần đây các báo chí xuất bản rất nhiều, mà h o nào cũng có dăng t ra là một chuyện tiểu thuyết. Mất mỗi buổi có mấy xu mà cũng được đọc tiểu thuyết thì tội gì lại bỏ ra những năm s u hào để mua một quyển sách, có khi không đọc được.

Ta đã tìm ra bà nguyên nhân của sự sách ế. Bây giờ ta là phải thử tạm bàn tới cách chấn hưng nền quốc văn để giúp cho sự xuất bản:

1 *Việc cần nhất là nên có một hội Hàn-lâm* — Công việc hội Hàn-lâm là soạn một quyển Pháp văn « mẹo » để các nhà trước thuật lấy đấy làm mẫu mà viết văn. Như thế thì có thể tránh được những lỗi văn bí lập. Vẫn biết những văn sĩ có tài thì thường sáng kiến ra hẳn một lối văn tân kỳ đặc biệt có khi không theo mẹo luật nào hết. Song trong số hàng nghìn, hàng vạn người mới có một người xuất sắc như thế. Công việc thứ hai của tòa Hàn-lâm là đặt ra phần thưởng văn-chương để lưởng lệ các nhà trước tác. Như thế thì chắc các bực văn sĩ trong nước sẽ phấn khởi đua tài mà s ch trước tác, dịch thuật cũng nhờ đó mà xuất sản rất mau.

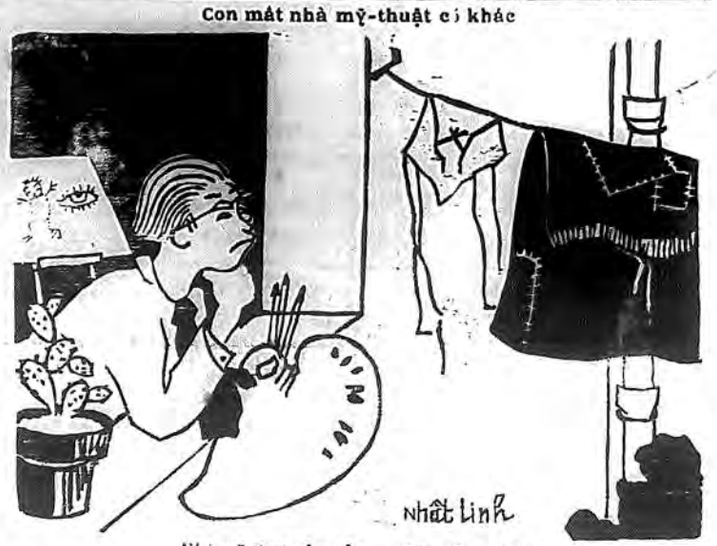
2 *Phải có một nền văn phẩm bình.* Và những nhà phẩm bình phải có công tâm đối với nền quốc văn, không vì thù riêng mà công kích quần, cũng không vì sợ quần mà kiêng công kẻ nọ, kiêng đả kẻ kia. Có người mới nghe cái đại danh của một nhà văn sĩ đã chùn lại, giả có cầm bút công kích thì quần bút cũng run lẩy bẩy. Hạng dút dát ấy không phải là nói tục, cũng không phải nói quá, nói càn.

Còn các nhà nghe lời phẩm bình? Cũng nên có hai cái nết tốt của nhà phẩm bình: là công bình và can đảm. Có công bình mới không giận mà biết nghe lời nói thẳng. Có can đảm mới biết sửa lỗi, mới không giấu không nản chí. Không những thế, có can đảm mới biết nhận rằng mình kém mà thôi đi không viết văn nữa, khiến trong văn giới bớt được một nhà trước thuật quá soàng.

Lúc đã có một hội Hàn-lâm hoặc học văn-học chỉ đường cho các nhà văn-sĩ noi theo, và một nền văn chương phẩm bình vững trãi bổ khuyết và chỉnh thụ cho quốc văn thì lo gì không có c c nhà trước thuật có trứ danh và có ngại gì các độc giả không đến các hàng s ch annam mà mua những pho sách có giá trị. Văn-Lực

Kỳ này vì thiếu chỗ, nên không đăng được bài Khoa-học và bài Mỹ-thuật.

Con mắt nhà mỹ-thuật có khác

Nhà mỹ-thuật lầm bầm = Đẹp ! Đẹp thật !!

Phụ nữ

Liệu yếu đào tơ

Chị em xưa nay bị đàn áp dưới quyền đàn ông, một phần là vì hoàn cảnh, xã hội gây nên, một phần là vì giời sẵn cho chị em tấm thân liễu yếu đào tơ.

Chị em chịu đường sinh dục, vì đấy mà chị em kém đàn ông, song chị em hơn đàn ông cũng vì đấy.

Chị em yếu hơn đàn ông, nhỏ hơn đàn ông, không kể những bà nào cầm tinh con trâu, chồng thành-nhân hơn đàn ông, vì còn giữ sức để chịu đựng cái công khó nhọc, mang nặng đẻ đau. Chị em chồng thành nhân, chồng chín chắn hơn con trai, ai quan sát bọn trẻ con đều công nhận như vậy.

Một có con gái vào khoảng 15, 16, đi đứng đã nghiêm trang, đứng đắn, ăn nói đã ý nhị, như một bà hơn ba mươi, bốn mươi tuổi. Giúp đỡ mẹ cha săn sóc nhà cửa đã như một người lớn. Một người con trai cùng một tuổi ấy đã biết gì.

Những chị em thành người chồng, cũng không phải là một điều lợi. Bao nhiêu cơ thể chị em cũng vì đấy mà không nở nang ra được nữa, thân thể không nở nang, trí não cũng không nở nang. Thế cho nên nhiều người cho chị em không đủ tài cán, nghị lực để chen chân vào việc đời, trí khôn chị em không vượt khỏi cái trí khôn lũ trẻ miệng thế có câu « đàn bà con trẻ ».

Nói vậy thật quá đáng. Thật ra, tấm lòng chị em ngày thơ dễ cảm hơn đàn ông, chị em có lòng yêu người, vị người hơn đàn ông, tấm lòng xả-kỷ của chị em đối với con lại càng rõ rệt. Lòng mẹ yêu con tưởng không còn tình yêu đâu nào sâu xa hơn được, bền chặt hơn được.

Chị em, từ lúc lọt lòng đã đem cái mong manh đáng yêu, đáng kính gửi « bóng tùng quân » câu theo « chồng là phận nữ nhi » mấy ngàn năm nay vẫn là thường tình con người ta, nay có đổi hẳn đi cũng không được nữa.

Chị em có bị bọn đàn ông họ đàn áp phụ, sống đối với những người biết nghĩ, vợ chồng lấy nhau không phải là để áp chế lẫn nhau, nhưng là để cùng nhau hòa hợp, giúp đỡ nhau mà đào tạo lấy một cái gia đình. Chị em mới có tấm thân yếu ớt, bổn phận người chồng là phải dè dặt che chở chị em trên con đường đời.

Trái lại, chị em nếu quên mất phận hồng nhan mong manh chị em đã không được ích gì mà còn riêng chịu thiệt thòi nữa.

Quyền của chị em là quyền trong gia đình, mà sức mạnh của chị em trong hai chữ ái tình. NHẤT-LINH

Tuyệt hết Bệnh lậu. Giang

Các ngài sau khi khỏi chứng bệnh tinh. Dĩ độc còn lại. Nước tiểu, khi trong khi vàng. Tiểu vào cái cốc trông thấy lằn vằn đục, như đầu sợi chỉ giây giây như mũi. quí đầu thường ướt dính, thỉnh thoảng ra đôi ti mủ. Hoặc sáng khi ngủ giậy. Trước khi tiểu tiện nặn thấy một chất trắng trắng như sữa đặc, ăn của độc hoặc làm việc gì quá đó bệnh lại phục phát, mà có người xương thận thường thấy đau mỏi như thế đều là nọc lậu chưa dị tuyệt hẳn, dĩ độc còn lại nên thường phát như vậy. Muốn trừ hết bệnh cần thì ta dùng ngay thứ thuốc kiên tinh tuyệt lậu (thuốc triệt nọc) giá 1p.50 một hộp. Nhẹ 2,3 hộp nặng 4.5 hộp là khỏi dứt. Vì thuốc ấy đã nhiều người dùng qua, nên đã biết linh nghiệm của thuốc kiên tinh.

Còn người đang thời kỳ phát hành, đi đái ít một, cường dương thấy đau, nổi hạch, ra máu ra mủ: đó là thời kỳ bệnh đang phát. Như thế dùng ngay thứ thuốc chữa bệnh (Thuốc chữa đang thời kỳ phát) giá 0p.50 một hộp nhẹ 4.5 hộp nặng 6 7 hộp là khỏi ngay.

Mà người bệnh phát ra thì thấy hắp sốt nổi hạch qui đầu lở loét mình mẩy mẫn tịt mệt mỏi xương đau thỉnh thoảng thấy bắp giật giật. Như thế dùng ngay 4 5 thuốc Giang giá 0p.70 1 lọ là khỏi ngay.

Những thuốc đã kể ra đây đều không công phạt không hại sinh g'ục Hiện đã nhiều người uống khỏi, và đã nhận được nhiều giấy chứng c ỉ của các người uống khỏi gửi về cảm ơn. Đáng nhẽ đăng cái giấy chứng chỉ cùng lên các người cảm ơn để các đ'c giả biết. Nhưng vì bệnh này là bệnh kín. Vậy xin miễn đăng

Bình-Hưng 89 Pavillons(phố Mã-Mây) Hanoi giây nói 548

Hiệu thuốc tây

VU ĐO THIN

25 27 29 phố Bờ-hồ

gần ga tầu điện

Hanoi

Thuốc ho **Pulmogénol** 0p70 một chai

Rượu bổ **Vin Super Tonique** Mâu bổ

Phúc Lợi

7.9.11 ROUTE DE HUE HANOI

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

Hội đồng kinh-tế và tài-chính họp hội đồng

Đến ngày thứ sáu 2 Décembre 1932, hội-đồng kinh-tế và tài-chính sẽ họp hội-đồng thường-niên tại trường Cao-đẳng phố Bobillot.

◇

Viện dân biểu Bắc-kỳ họp hội đồng

Đến thứ sáu 9 Novembre này, viện dân biểu Bắc-kỳ họp hội-đồng tại hội quán Khai-trí tiến đức.

Quan Thống-sứ sẽ đọc một bài diễn văn khai mạc, viện dân biểu sẽ cử một ông nghị đọc một bài diễn-thuyết đáp lại.

Trước khi xét sổ chi thu các ông nghị sẽ bầu một ông viện trưởng và một ông phó viện trưởng.

Năm nay các nhà báo sẽ được đến dự các kỳ họp, nhưng chỉ được ngồi nghe mà thôi, chứ không có quyền bàn bạc hoặc ra hiệu suí các ông nghị điều gì.

○

Ông Ng mạnh-Tường diễn thuyết

Đến chủ nhật 13 Novembre, hồi 3 giờ chiều, hội «Ami de la jeunesse Studieuse» sẽ mở một cuộc diễn thuyết tại hội K.T.T.Đ. Ông Ng-mạnh-Tường, tiến sĩ khoa văn học và luật khoa sẽ nói về vấn đề tổ chức các trường Cao-đẳng bên Pháp (organisation des écoles supériceres en France)

○

Bãi trường Cao-đẳng thương mại

Sang năm học này sẽ bãi trường Cao-đẳng thương mại.

Các học sinh hiện còng học ở trường Cao-đẳng thương mại mà học lực khá sẽ được cấp một cái chứng chỉ, để về sau có dự thi các kỳ thi gì của nhà nước mở ra thì cũng được quyền như các người có bằng tốt nghiệp trường Cao-đẳng thương mại.

○

Thi vào trường Canh-nông Tuyên-quang

Đến ngày 13 Février 1933 này, tại Hanoi sẽ có kỳ thi tuyển học trò vào trường Canh nông Thực hành Tuyên-quang.

Các đơn xin ứng thi phải gửi đến quan Đốc-lý quan Công sứ tỉnh mình ở trước ngày 10-1-33. Các thí sinh phải ít ra là 16 tuổi, và nhiều nhất không được quá 23 tuổi.

Có nhận một ít tự-do học sinh, không phải thi cũng được ăn học như các học sinh khác, nhưng không được lĩnh lương tháng và về sau tốt nghiệp phải kiếm việc mà làm, chứ nhà nước không bổ. Ai muốn xin vào học lớp này phải gửi đơn đến quan đầu tỉnh mình ở trước ngày 5 janvier 1933.

Tại trường luật học

Các thí sinh chúng tuyển kỳ thi viết bằng luật học Đông-dương (certificat d'Etudes juridiques indochinoises) khóa tháng Octobre 1932 như sau này:

Năm thứ nhất. — MM. Nguyễn-văn-Cư Cao-văn-Hóa, Nguyên-Thuy.

Năm thứ hai. — MM. Ng-Diên, Huỳnh-tường-Tân, Ng-văn-Định, Phạm-thu-Phú, Trần-văn-Đạt, Trần-thúc-Hoan, Ng-văn-Trước, Trần-Khiêu, Ng-văn-Thạch, Ng-văn-Thăng, Ng quang-Thận, Ngô-quảng-Chi Lambert, Bùi-nhất-Trinh, Phạm-văn-Xương, Lê-tài-Trường.

Sáng nay những người năm thứ nhất đã bắt đầu thi kỳ vấn đáp.

Sáng mai những người năm thứ hai sẽ bắt đầu thi kỳ vấn đáp.

●

Tin trong học chánh

M. Brachet giáo-sư thượng hạng ngạch Cao-đẳng tòng sự tại Đông-dương đại học đường được bổ làm chức chánh nha học-chính sứ Bắc-kỳ thay cho M. Silhou.

M Silhou chánh nha học-chính Bắc-kỳ đổi xuống làm đốc học trường Henri Rivière thay cho ông Lohenet, xuống làm chức giáo sư trường ấy.

●

9 người được tha

HAIDƯƠNG. — Đêm 6-10, sở Mật-thám về Cẩm-giàng bắt được một bọn 23 người thuộc chi bộ bội kín ở huyện đó Đ. P. đã thuật rõ.

Nay xét ra trong bọn hai mươi ba người, có chín người vô can, thì hôm 23-10, sở Mật-thám đã tha cho chín người đó rồi. Hiện chín người được tha bản đã về quê quán họ ở Cẩm-giàng. Thế là trong chi bộ Cẩm-giàng còn mười bốn người bị giam thôi.

●

Một cách quảng cáo về những công nghệ và những thắng cảnh

HADÔNG — Trong địa hạt Hadông, hiện nay các làng có công nghệ hay thắng cảnh đều có biển cắm ở đầu làng.

Cuối năm năm ngoái, quan Tổng-đốc phái viên tri huyện Ng-văn-Lao và thầy thừa phái Đỗ-tế-Huyền cùng người thợ ảnh về các làng để quan sát về những công nghệ và những danh lam, thắng tích, rồi ghi chép kỹ càng và chụp ảnh đem về.

Nay thấy quan Tổng-đốc sức về các phủ huyện bắt làng nào đã được ghi tên và làm biển thì trích quỹ ra 4p00 đem lên tỉnh lĩnh cái biển về. Cái biển ấy sơn vàng, chữ đỏ, có cột đúc bằng xi-mo. Làng nào có thứ công nghệ gì thì nên thứ công nghệ ấy ở trên rồi đến tên làng ở dưới, hoặc có thắng cảnh gì cũng nêu như thế.

P. V.

Một bọn cướp có khí giới vào cướp nhà Nguyễn-Lục đâm sư chủ nhà suốt bụng

HAIDƯƠNG— Hồi 12 giờ đêm 21-10, ở làng Phương-dương thuộc huyện Thanh-miện Haidương, có sảy ra một vụ cướp làm náo động cả huyện lị. Một toán chừng 20 kẻ cướp, cú đỏ khí giới vào cướp phá nhà Nguyễn-Lục, vợ vét tiền bạc, rồi đâm sư chủ gần bỏ mạng.

■

Chức Thủ-tướng Nam triều

Trước đây có tin đồn rằng cụ Thiều-Hoàng-trong-Phu nay mai sẽ vô kinh lĩnh chức Thủ-tướng thay cụ Ng-hữu-Bài trí sĩ.

Nay chúng tôi lại nhận được tin rằng:

Tuy Chánh-phủ Bảo-hộ và đức Bảo-đại cũng muốn để dành chức ấy tặng cụ, nhưng nghe đâu cụ đã từ chối vì chắc bà con ta đều biết cụ đối với xứ Bắc-kỳ rất có nhiều cảm tình. Vả chăng hiện cụ đang đứng đầu nhiều hội thiện và các hội công ích, như vậy nên cụ không muốn phụ lòng qui mến của bà con Bắc-kỳ mà vô kinh nhận chức thủ tướng.

Nếu tin này mà đích thực thì chức thủ tướng Chánh-phủ Nam-triều chưa hiểu rơi đây sẽ về tay cụ nào?

◆

Đức Bảo-Đại ra Thanh

Được tin đích xác rằng đến ngày mồng bảy tháng mười ta này (4 Novembre) đức Bảo-Đại sẽ ra ngự ở Thanh-hóa yết lăng đức Triệu-Tổ và thăm quí hương.

◆

Bà Chánh phi xin xuất gia đầu phật

Trước đây có tin đồn rằng bà An-phi là con gái cụ Hồ-đắc-Trung và là Chánh-phi đức Khải-định xin ra ở ngoài, chứ không muốn ở trong cung. Nay lại nghe tin đồn rằng bà đã xin phép Tôn-cung và đức Bảo-Đại ra tu trong một ngôi chùa gần chợ Tuần, lối đường liễu lăng Minh-mệnh.

Tin này mới là tin đồn chưa có gì là đích thực.

■

Ông Phạm Quỳnh sắp vô kinh

Ít lâu nay có tin đồn ông Phạm Quỳnh chủ nhiệm báo Nam-phong sẽ vô kinh sung một chức trọng yếu trong triều, nhưng chưa ai rõ là chức gì. Nay cứ như tin ở Huế ra thì đã có chỉ dụ, ông Phạm-Quỳnh được thụ hàm Thượng-thư sung đông-lý văn phòng nội các.

Nay nghe ít lâu nữa, ông sẽ bổ làm Thượng-thư bộ quốc-dân giáo dục. Chừng đầu tháng một tây này thì ông tự biệt Hà-thành để vô Huế.

Tin tờ báo bảo hoàng ở Huế chỉ là một tin đồn

Theo tin đăng trong một tờ báo Nam-kỳ, vài tờ báo ngoài Bắc cũng đăng rằng đức Bảo-Đại sẽ mở tại Huế một tờ báo Bắc-hoàng, đứng đầu có lẽ là M. Ưng Hòa hay M. Ng-qui-Hương, trợ bút báo Tiếng-dân.

Có thực chăng? Chẳng có chăng? Thì đây trong báo Tiếng-dân, ngày 22-10, ông Ng qui-Hương đã lên tiếng cải-chính. Ông Hương rất lấy làm ngạc nhiên vì chính ông «cũng nghe nói đó là lần đầu».

Vậy ra tin báo Bảo-hoàng sắp mở ở Huế chỉ là một tin tưởng tượng mà thôi.

◇

NAM KỲ

Bác sĩ Nguyễn-văn-Nhã tự tuyên sinh

SAIGON — Bác-sĩ Ng-văn-Nhã là một yếu nhân trong hào giới và trong thể-thao giới ở Nam-kỳ. Bác-sĩ là một nhà hoạt động ngoài cái nghề giao kèo (làm thầy thuốc), bác sĩ còn múa bút và múa vợt nữa.

Bác-sĩ làm phó hội trưởng hội thể-dục và chủ nhiệm tạp chí Đọc-sai dục báo cùng ông Triệu-văn-Yên là chánh hội trưởng rằng: «Chúng ta nên với sửa sang hội lại vì tôi không bao lâu, tôi phải đi du lãm viễn phương...» Ông Triệu-văn-Yên không lấy làm lạ vì thường có tính ham đi du lịch. Ngày sau ông Nhã gặp một người bạn gái cũng nói như ý trên. «Tôi sống ở đời nhục nhằn quá. Tôi muốn tiêm một phát thuốc độc chết phứt đi cho rồi.» Sáng ngày hôm ấy hồi 9 giờ quả thật ông Nhã uống thuốc phiện với dấm thanh rồi là bất tỉnh nhân sự. Người nhà trông thấy đi gọi bác-sĩ Trần-văn-Đôn và bác sĩ Montel. Bệnh tình không nguy ngập lắm nhưng khá trọng.

Vì sao bác-sĩ Ng-văn-Nhã tự quyên sinh mà không cứu sinh nữa? Nội tình chẳng? Rồi chỉ chàng?

(Dịch theo báo la Dépêche)

■

Hết dấu mồm đến dấu gươm

SAIGON — Trong hội nghiệp-đoàn các nhà trạng sư Saigon, mới sảy ra một cuộc gây go của hai ông trạng sư Gallois Montbrun và Régnier.

Vì một truyện bất bình trong phòng một quan tòa mà trạng sư Gallois buộc trạng sư Régnier phải xin lỗi, nhưng ông ray không nghe.

Việc này có nhẽ đem miệng mà phân sử không thể nào kết quả được. Nghe đâu hai bên sẽ dùng lưỡi gươm hoặc súng đạn, họa chăng mới bảo tồn được danh giá riêng của mỗi bên.

(xem trang 11)

Bắt đầu khai giảng từ Novembre 1932

Cours de { 1. Littérature française (programme baualauréat) tous les jours de 19h à 20h 2 Français Mathématiques programme diplôme tous les jours de 19h à 21h 3. Littérature Annamite tous les samedis de 20h à 22h

Ai muốn

a) học thêm để thi Diplôme và Baccalauréat cho chắc phần chúng tuyển;
b) chỉ có thì giờ học «Lớp tối» để thi bằng tú tài;
c) học làm văn, thơ quốc-văn
d) học thêm hán-văn để hiểu thấu quốc-văn;
e) giải trí tiêu sầu ngoài những giờ làm việc các sở, thì tôi đến trường Hồng-Bàng mà nghe mấy ông Cử-nhân Khoa, văn-chương khoa toán-pháp và nhà Thi-sĩ Nguyễn-khắc-Hiếu diễn giảng. *Ai tôi thể lệ*

LYCŒUM LIBRE HONG-BANG

68, 70 Rue Jules Ferry — 12, 14 Avenue de la Cathédrale 39 Rue Lamblot — Hanoi

Một cô bé sáu tuổi được thưởng ngân tiền

Là cô Trần-thị-như Mai, con một nhà nghiệp chủ ở trong Lục-tỉnh.

Mới đây cô bé ấy qua Huế với bà ngoại, có hát mấy bài ca cải-lương nên đã được thưởng ngân tiền. Mấy bữa nay, cô Như-Mai ở Hanoi cô hát riêng cho mấy nhà quen thuộc nghe thì được ngợi khen lắm. Mới sáu tuổi mà hát chẳng những đúng dịp lại có điệu bộ rất khéo nữa.

Nhật ký mật ước với Nga chăng?

Londres -- Có tin từ bên Anh nói hiện nay Nhật Nga và Mãn-châu đang tiến hành cuộc giao thiệp bí-mật, để giải quyết vấn đề ngoại giao của ba nước và cùng nhau lập một điều ước mới từ nay không được xâm phạm lẫn nhau, cùng là thảo lời giao kèo khác về con đường Trung-đông thiết lộ.

◆

TRUNG HOA

Phùng-Ngọc-Tường lại hoạt động

Hương-Cảng -- Vừa có tin rằng Phùng-Ngọc-Tường đã liên hiệp với Hàn-Phục-Cử ở Sơn-đông và tướng lĩnh một bộ phận mật Hoa-bắc để phản đối Trương Học-Lương và Tưởng-Giới-Thạch. Cục diện Hoa-bắc đột nhiên lại sinh truyện bối rối. Không những thế mà thôi, Phùng-Ngọc-Tường lại là một tay chúa chùm quân phiệt, đã kín tiếng một dạo, ngày nay lại rục-rịch hoạt động, thì tình hình nước Tầu không khéo lại trở nên rối bét hơn nữa.

◇

Diêm-tích-Sơn vẫn nối gót Phùng-Ngọc-Tường

Sơn-đông -- Vừa có tin Phùng-Ngọc-Tường đã liên hiệp với Hàn-phục-Cử thì lại có tin Diêm-tích-Sơn cũng định hợp tác với Hàn nốt, mục đích cũng không ngoài cái kế đánh đổ họ Tưởng.

Tưởng vẫn là tư thù của Diêm Phùng, chuyến nay hai tay quân phiệt lại ra đối đầu với Tưởng, cái thế của Tưởng chắc lại bị một phen ngất ngưởng

■

Chương trình lớn của bộ Tham-mưu Nhật đối với Mãn-châu

Tin điện Nam-kinh — Ngày 12 Octobre, bộ quân Nhật tại Đông-kinh có khai kỳ Hội-nghị tối cao quân quan, các yếu nhân du lịch có Hoàng-Lộc, Lục-Tường, Sơn-chương Quân-vụ các trường, Chân-ky thẩm mưu thứ trưởng, Mai-tân Tổng-vụ Bộ-trưởng quyết nghị mấy điều sau này:

1 Phương trâm Bộ-lục-quân đối với Mãn Châu từ nay về sau.

2 Sự bành đồng của quân quan-đông và sự thiết bị rất có hiệu lực.

3 Quyết định đem cái phương châm chắc chắn đối với nước Nga từ nay về sau, để giải quyết Nhật Nga Mãn, ba nước không cùng nhau xâm phạm và vấn đề ba nước đồng minh.

4 Phương pháp đối với bộ đội Tô-bình Vân tại Mãn-châu-lý.

5 Phương pháp đối với vấn đề Nhiệt-hà

6 Phương pháp dự bị làm cho tiêu diệt quân Nghĩa-dũng và quân cứu quốc tại Mãn Châu.

7 Giải quyết sự quan hệ đối với nước Nga bởi Mãn-châu-lý mà sinh ra,

Bộ Tham-mưu và bộ Lục-quân đã phái viên đem cái án buổi Hội-nghị ấy sang Mãn Châu, giao cho Vũ-Đăng đại tướng tuân chiếu thi-hành,

Việc ông Lê-quang-Trinh kiện mấy nhà báo

SAIGON — Hôm nay tòa đã sử xong vụ này. Bác-sĩ Lê-quang-Trinh đòi 2 0000p00 bồi thường, tòa bác đi, tuyên án bắt mỗi nhà báo bị kiện phải bồi thường cho ông 1p00 thôi.

◆

Nhật nhất quyết trừ diệt quân Nghĩa-dũng

Bắc-bình - Nhật lần này nhất quyết trừ diệt quân Nghĩa-dũng Trung-hoa, nên quân đội Nhật ở Quảng-đông đã tổ chức lên một đoàn quân riêng rất kiến dũng, có một vạn người, mộ trong các hàng bần dân Tầu và Cao-ly cùng hạng trừ binh Nhật,

Hiện nay họ đương huấn luyện cho đoàn quân này rất gấp, đợi khi thành thục rồi, sẽ cho sung hàng tiền đạo đi đánh quân Nghĩa-dũng

Theo tin các báo Tầu thì đại-tướng Nhật là Vũ-Đăng nhất định trong một thời kỳ rất ngắn phải trừ tiệt quân Nghĩa-dũng Trung-hoa. Họ đã cho lập một trại máy bay ở phía Tây-Nam tỉnh Phụng-Thiên rộng chừng năm trăm mẫu, phí tổn tới hai triệu đô-la, để phòng khi cần dùng đến.

NÊN DÙNG
Sà phòng thơm rửa mặt hiệu
MONDIA
Vừa thơm, vừa rẻ. Có bán khắp mọi nơi.

Văn vui..

Chi Khi

Anh Sơn, bạn tôi là người có trí khí. Anh chỉ những muốn đem tài chí ra làm công việc xã hội, ích quốc lợi dân. Anh thường chê những người chỉ biết đến thân mình, đến nhà cửa vợ con của ngoài ra không nghĩ đến ai nữa.

Tôi với anh sơn chơi bời rất thân thiết, cũng chỉ vì phục cái chí to tát của anh ta. Anh em thường rủ nhau đi chơi khi bơi thuyền suối giòng sông, khi lên tận đỉnh núi, cùng nhau ngồi nói chuyện. Trong những lúc rượu ngà ngà bàn đến việc thiên hạ, cái bằng hái cái lòng nhiệt thành của anh Sơn tưởng có thể soay đổi được cả trời đất, và cái chí khí của anh tưởng không bao giờ mất được.

Đến khi anh sơn lấy vợ, tôi mừng rằng từ nay anh đã có người trông nom công việc trong nhà, để anh có thể đem hết thì giờ tài chí ra gánh công việc xã hội; tôi đến chơi anh, anh vui vẻ mà bảo tôi rằng: từ nay ta sẽ bắt đầu làm việc.

Nhưng ngày qua tháng lại, anh vẫn im hơi lặng tiếng, chỉ thấy năm nay đứa con trai, năm khác đứa con gái. Cứ mỗi lần tôi đến chơi, anh lại đem cháu ra khoe: nay nó biết đi, mai nó nói sõi rồi kết luận: trông nó khôn quá anh nhỉ? Còn cái chí nguyện xưa, không thấy anh nói đến.

Kịp đến khi khởi lên vấn đề lập hiến của ông Quỳnh và thuyết trực trị của ông Vĩnh, tôi nghĩ bạn là người hay để tâm đến xã-hội, thử đến chơi xem có ý kiến gì hay không?

Sau khi khen hai đứa trẻ độ này trông khôn khỉnh tệ, tôi nhắc lại những cuộc luận đàm xưa và nói đến cái chí khí cao siêu của anh. Tôi thấy anh hăng hái lạ: bàn đến những vấn đề ấy một cách thiết tha, như người từng xưa nay đã nát óc vì thời thế. Giọng anh nói hùng hồn, lên cao xuống thấp. Tôi đã mừng rằng cái lòng nhiệt thành của anh trước khi lấy vợ vẫn còn chưa mất.

Đương câu truyện mãnh liệt, hàng hái thì bác Sơn gái ở ngoài đẩy cửa bước vào, tay cắp cái giỏ; anh Sơn thấy vợ ngừng lời nói hai đứa trẻ đang chơi ở góc buồng, thấy mẹ về chạy lại níu lấy áo bác Sơn gái vừa vuốt ve hai con vừa kể truyện đi chợ.

Bỗng nhiên tôi thấy bác quay nhìn anh Sơn rồi hỏi:

— Cậu chưa giản thuốc cao cho em Lan à?

Anh Sơn trả lời sẽ sẽ: — Chưa, mợ.

Bác gái gắt: — Cũng mới cái thế mà cũng quên; thế từ rầy đến giờ cậu làm những gì?

Anh Sơn quay lại nhìn tôi, rồi cúi đầu không nói gì

Tôi thấy vậy đàm lo; bèn đứng giậy chào bác gái rồi cáo từ ra về.

Từ dấy giờ đi, tôi không giám đến chơi anh Sơn nữa, sợ phiền bác gái và sợ làm cho anh không có thì giờ dán thuốc cao cho cháu.

Ng. Văn-Đào

Thuốc lào Đông-A
Giá như thuốc lá
Hút ngon, lâu hết.
Bỏ túi rất tiện.
Ai muốn mua buôn
gửi thư hỏi Trần-Hiệt
Ninh-tỉnh-Ninh-Giang.

Thứ kem thay phấn hiệu **Velouty Dixor** càng dùng mầu gia càng mỹ khi ra mưa ra nắng cứng khi nhẩy đầm mà có bổ hôi ra cũng không giảm mất mầu kem. Thứ kem này không những thay phấn, mà về mùa rét dùng thay thuốc nẻ thì không thứ nào tốt bằng.

Có bán lẻ khắp mọi nơi

Đại-lý độc quyền: **LUNE FAT. 23** — Rue Changeurs, Hanoi

Một việc cải cách lớn
phái nữ-lưu tại kinh thành Huế

Khắp Ba-kỳ, lâu nay việc gì cũng theo làn thời mà cải cách, nhất là phái nữ-lưu tại kinh thành Huế, độ này lại càng trang điểm giết, nên ngày nào nhà giây thép Huế cũng nhận được hàng mấy chục hộp nữ trang hoa tai dầm và vòng hột kiểu mới ở nhà Đỏ Chân-Hưng Hanoi gửi vô. Có lẽ những bực nữ lưu khuê các cố trang điểm để ngắp nghé chăng?...

hồn bướm.. ..mơ tiên

của T. Khai Hưng

Tranh vẽ của Dông-Sơn

Trên con đường Bắc-ninh -- Đông-triều chiếc xe ô-tô hàng bon bon chạy. Bỗng một người hành khách bận âu-phục thò đầu ra ngoài ngơ ngác nhìn, rồi kêu lên :

— Cho tôi xuống đây !

Sau một tiếng còi lanh lảnh, chiếc xe từ từ đỗ. Người hành-khách xuống xe, đi rẽ sang tay phải theo con đường đất gồ-ghề, cong queo.

Tuy lúc đó đã vào quãng năm giờ chiều, mà lửa tháng năm hãy còn gay gắt. Mặt trời siên ánh sáng xuống cái lạch nước phía bên đường, rồi phản chiếu lên, khiến người đi đường phải đội nghiêng cái mũ nỉ về bên trái để che cho khỏi chói mắt.

Hai bên đường, lúa chiêm vàng ối. Từng bọn vừa đàn ông, đàn bà, con gái cúi khom lưng cầm liềm nhỏ cắt lúa trông ra dáng vội vàng chăm chỉ lắm, như sợ trời sắp tối không đủ thì giờ mà gặt xong thửa ruộng. Một bọn nữa phần nhiều người lực lưỡng kẻ thì lấy sức rít giây tre thắt chặt các lượm lúa lại thành bó, kẻ thì cầm đòn sóc xuống đất đứng bắt chéo chân nhìn vơ, nhìn vẩn.

Trong một thửa ruộng ngay sát chân đồi, một đám hơn mười người con gái, công việc đã xong, ngồi nghỉ tay trên những bó lúa xếp thành từng đống ở bên vệ đường để chờ bọn đàn ông trở lại gánh nốt.

Một cô thấy người lữ hành thì trỏ mà bảo bạn :

— Chị em ôi ! nhà tôi đã về kia kìa !

Mọi người cười rộ. Một cô nữa hát ví :

Thôi anh đi đường của quan !
Đừng chân đứng lại em than vãn nhờn.
Đi đâu vội mấy anh ơi !
Công việc đã có chị tôi ở nhà.

Các cô vỗ tay, cười rũ cười rượi. Người lữ-khách như đã biết tiếng con gái vùng Bắc là đỏm đề, cứ rảo bước trên đường không quái cổ lại. Thì cô hát ví lại đứng dậy như muốn chạy đuổi theo mà gọi :

— Này anh ! anh đưa va-li đây, em sách cho ! khốn nạn ! thương hại ! nhà tôi đi đường mệt nhọc, mồ hôi mồ kê thế kia kìa.

Lữ-khách đi đã xa, còn nghe văng vẳng sau lưng câu hát ghẹo :

Anh về kẻo tối, anh ơi !
Kẻo bác mẹ mắng rằng tôi giỗ giành !

Qua cánh đồng lúa, lữ-khách đi vào một con đường tối, giữa hai trái đồi, hai bên cây cối um-tùm. Đường đã

gồ ghề lại phải lên giốc, nên lữ-khách mệt nhoài đặt cái va-li xuống ngồi thở.

Bỗng ở vườn sắn bên đồi một chú tiểu quần nâu, áo nâu, chân đi đôi giép quai ngang sơ sài, đầu đội cái thúng dầy sắn, đương lầu từng bước leo xuống con đường hẻm. Thốt gặp người lạ, thì bẽn lẽn hai mí đỏ bừng, như gái gặp trai vậy. Các vị chú tu hành ở vùng quê kệch không trông thấy người "ăn vận tây" mấy khi nên chú sợ hãi chăng ?

Người kia thấy chú giật lùi lại một bước, thì mỉm cười ngả mũ chào rồi hỏi :

— Thưa chú chú làm ơn bảo dùm cho từ đây vào chùa Long-giáng đường còn xa hay gần ?

— Thưa ông, ông có phải là ông Ngọc không ?

— Vâng, chính phải tôi là Ngọc, nhưng sao chú biết ?

Chú tiểu hai mí lại đỏ ửng cúi đầu xuống trả lời :

— Thưa ông, vì mấy hôm nay cụ thường nhắc đến ông và nói ông sắp lên chơi vãn cảnh chùa.

— Vậy ra chú cũng ở chùa Long-giáng ?

— Vâng !

— Thế chú cũng về chùa chứ ?

— Vâng !

— Gần đến nơi chưa ?

— Đi hết con đường đồi này thì trông thấy chùa.

Ngọc đứng dậy sách va-li nói :

— Vậy ta cùng đi đi.

Ngọc đi bên cạnh chú Tiểu, thỉnh thoảng lại liếc mắt nhìn trộm, nghĩ thầm :

— Quái lạ ! Sao ở vùng nhà quê mà lại có người đẹp trai đến thế ! nước da trắng mát, tiếng nói dịu dàng, trong trẻo như tiếng con gái.

Rồi quay lại hỏi chú Tiểu :

— Chú tu ở chùa này từ bao lâu ?

— Thưa ông mới hơn hai năm nay.

Chú tiểu như muốn đổi sang câu truyện khác, thốt nhiên hỏi Ngọc :

— Thưa ông, ông là cháu cụ Long-Giang tôi ?

— Phải !

— Cháu gọi là bác ?

— Phải !

— Ông học trường Canh-nông ?

— Phải, chú biết tường tận lắm nhỉ !

Chú Tiểu cười gượng :

— Ấy cụ tôi vẫn nói truyện đến ông luôn.

Lúc đó hai người ở con đường hẻm đi ra, thì mặt trời đã lẩn sau một trái đồi. Gió chiều hây hẩy đã mát, mùi lúa chín bốc lên thơm phức, khiến Ngọc ngắm phong cảnh nơi thôn dã êm đềm, trong làng sinh biết bao tình cảm !

— Chú tu ở vùng này thú nhỉ ?

— Thưa ông, đã xa nơi trần tục mà mến cảnh triền-am thì không còn lấy chi làm vui thú nữa.

Nghe câu nói có vẻ ra con nhà có học. Ngọc mỉm cười hỏi chú Tiểu :

— Chú biết chữ nho ?

— Vâng, nhờ ơn cụ tôi giậy bảo, tôi cũng võ vẽ đọc được kinh kệ.

— Thế thì đi tu sướng lắm, chú ạ ! . . . có cảnh đẹp . . . lại có sách kinh phật mà đọc để quên cuộc đời náo nhiệt phiền phức. . . Hay tôi xin phép cụ ở lại chùa tu với chú nhé ?...

Chú tiểu quay mặt nhìn sang phía bên đường, rồi rơ tay trỏ lên một cái đồi, như muốn nói lảng sang truyện khác :

(*Xem trong 13*)

THƯỢNG KHÁNH Y-QUAN

Grande pharmacie sino-Annamite

Những thuốc gia-truyền đã nổi tiếng trong 70 năm nay

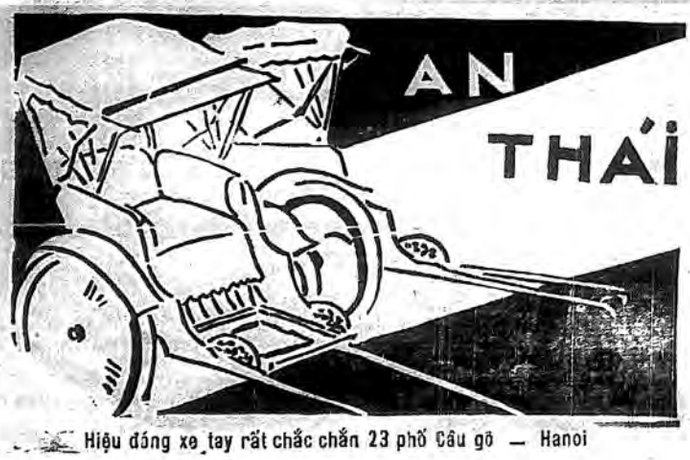
Thuốc tẩy. — Dùng thuốc này mà tẩy, không phải kiêng cơm, uống vào không đau bụng, người không nhọc mệt, ai dùng qua rồi cũng chứng nhận như thế. Giá bán nhất định 5 xu một liều, mua buôn tính giá riêng.

Thuốc đau mắt. — Thuốc này là một phương thuốc gia-truyền có đã ba đời nay, dù đau nặng nhẹ, hoặc màng mộng lâu năm, dùng thuốc này chỉ trong giây phút, tra vào mắt thấy quang ngay, người nhớn trẻ con đều dùng được cả. Giá bán nhất định một hào một lọ, mua buôn tính giá riêng.

Nước hoa nguyên chất. — rất thơm, bán cực rẻ. Giá 2 hào một lọ.

Thuốc ho. — Dù ho lâu, mới ho, hở gió, ho đờm ra như rãi gà, ho ra huyết, ngày ho liền ho, người hơi ngày ngấy sốt nóng, người lớn hay trẻ con mắc phải xin đến ngay THƯỢNG - KHÁNH Y - QUÁN 172 phố Huế, Hanoi

Thượng Khánh Y-quán 172 Route Huế, Hanoi

Hiệu đóng xe tay rất chắc chắn 23 phố Cầu gỗ — Hanoi

— Thưa ông, chùa Long-giang kia rồi !

Hai người dừng lại ngắm chùa. Lưng chừng một cái đồi cao, mấy nóc nhà rêu mốc chen lẫn trong đám cây rậm-rịt, bốn góc bốn gác chuông vượt lên trên từng lá xanh um.

— Chùa đẹp quá chú nhỉ ?

— Vâng ! . . Long-giáng là một nơi danh lam thắng cảnh ở vùng Bắc-Cụ tôi thường thuật cho tôi nghe rằng chùa này dựng lên mãi từ đời Lý-nhân-tôn. Trước chỉ là một cái am nhỏ lợp gianh, sau vì có một bà Công-chúa đến xin nương nhờ cửa phật, nên nhà vua mới cho sửa sang nguy nga như thế. Câu truyện thụ pháp của công-chúa thực tỏ ra rằng phép phật huyền riệu biết bao ! ...

— Chú làm ơn kể lại cho tôi nghe có được không ?

— Vâng tôi xin thuật lại những lời cụ tôi kể hầu ông nghe. Chắc ông cũng biết đức Thái-tổ nhà Lý khi còn hàn vi nhờ đạo phật rất nhiều... nên lúc ngài lên ngôi rồi, ngài giốc lòng chăm chỉ sửa sang các chùa chiền. Đến đời đức Nhân-tôn thời vì bận việc chinh-phục Chiêm-thành và chống trọi với nước Trung-hoa nên trễ nải đạo phật.

Ngọc-hoàng thượng đế như muốn giúp nhà vua tỉnh ngộ liền cho một nàng tiên nga giáng thế đầu thai, tức là Văn-khôi công chúa. Công chúa nhan sắc diễm lệ một thời, nhưng khi lớn lên chẳng tưởng gì tới việc trần duyên, chỉ ngày đêm học đạo tu hành. Sau vì nhà vua cố ý kén Phò mã, công chúa liền đương đêm lẻn bước trốn đi, nhờ có các thần tiên đưa đường đi tới nơi này xin thụ pháp đức Cao-huyền hòa thượng.

Về sau có thám tử báo tin, đức vua mấy phen cho đến chùa đón công chúa về triều, công chúa nhất định không nghe. Nhà vua nổi giận, liền cho quan quân đến phóng hỏa chùa. Ngọn lửa vừa nhóm, bỗng một con rồng vàng hiện lên phun nước tắt ngay, vì thế nên chùa này mới lấy tên Long giáng từ thủa ấy. Nhà vua được tin cả sợ. Từ đó ngài giốc lòng tin theo phép mầu-nhiệm của đức Thích giả mâu ni và lập tức cho sửa-sang lại chùa để công chúa ở lại tu hành. Ấy chùa vì thế bắt đầu trùng tu từ thời ấy, đã bao phen tu bổ lại, nhưng kiểu chùa thì vẫn y nguyên như cũ.

Ngọc mỉm cười :

— Chú biết rộng lắm nhỉ !

— Chú tiểu cúi đầu nhìn xuống đất se sẽ đáp :

— Thưa ông, đấy là cụ tôi kể cho nghe, tôi chỉ thuật lại mà thôi.

— Nhưng chú thuật lại khéo lắm. Lại thêm chú có cái giọng dịu dàng êm-ái quá !

Lần này là lần thứ ba, chú tiểu nói lảng :

— Chết chửa ! đi mãi ! Nay đến phiên tôi thỉnh chuông. Ta đi thôi, không về trễ cụ quở...

— Ở chùa không còn ai à ?

Hồn bướm ... mơ tiên ...

(Tiếp theo)

Trong làn không khí yên tĩnh êm đềm, tiếng chuông thong thả, ngân-nga... như đem mùi thuyền làm tăng vẻ đẹp của cảnh thiên nhiên.

Lá cây rung động ngọn khói thướt tha bông lúa sột soạt, như cảm tiếng gọi của mẫu-ni muốn theo về nơi hư không tịch mịch.

Ngọc liếc mắt nhìn chú tiểu, thì thấy chú vừa đi, miệng vừa lâm dâm cầu nguyện, nét mặt có vẻ mặc tưởng trầm tư.

Cái buồn rất hay là ý. Ngọc đi cùng đường với một người, hình dung cho chí tâm hồn nhuộm tuyền một vẻ ủ-ê chán ngán, thấy trong lòng bỗng nẩy ra mối sầu vẩn vơ man mác, đoái nghĩ lại những cảnh náo nhiệt phiền phức ở Hà-thành.

— Có chú Mộc nhưng nay đến phiên tôi.

— Chắc cụ chửa thấy chú về, cũng bảo chú ấy thay chứ gì ?

Nói dứt lời thì ngẫu nhiên chuông đâu như trả lời lại, khoan thai dõng dạc buông tiếng. Ngọc mỉm cười :

—Đấy ! chú coi, tôi nói có sai đâu.

Góc trời, sau rẫy đồi mầu biếc, sắc trời đỏ ửng, trông qua các khe đám lá xanh đen. Mái chùa rêu phong đã lẫn mầu cùng đất, cỏ ùng cây, cung cỏ. Chỉ mấy bức tường và mấy cái cột gạch quét vôi là còn thấp thoáng in hình trong cái cảnh nhuộm đồng một mầu tím thẫm.

Những cái tuổi thiếu niên tuy dễ buồn mà cũng dễ vui : lúc ấy lên đồi đường đã khắp, khênh đá sỏi lại trơn, lại thêm trời nhá nhem sắp tối nên Ngọc trượt chân suýt ngã, văng cái va-li xuống sườn đồi. Chú tiểu giật mình, vội kêu :

— Chết chửa, ông có can gì không ?

— Không.

Ngọc toan trèo xuống giốc nhặt va-li thì chú tiểu đã vội đặt thúng sắn rồi thoăn thoắt chạy sách lên.

— Cảm ơn chú.

Rồi hai người cười ồ. Chú tiểu nói:

— Ông nên cẩn thận, đây gần đến chùa rồi. Có cái giếng cạn ở bên đường khéo mà ngã xuống đấy thì khốn . . . Để tôi đi trước đưa đường cho.

— Cảm ơn chú . . . À quên ! tôi chưa hỏi tên chú là gì ?

— Tôi là Lan Tam quan đây rồi.

Tam quan chùa Long-giáng cũng như nhiều Tam-quan các chùa vùng Bắc, cách kiến-trúc rất sơ sài. Trông giống như cái quán, có ba gian hẹp. Trên mái làm dô lên một cái mái nhỏ giống hệt cái miếu con. Và Tam-quan không có cánh cửa mà hình như chỉ là một cái cảnh để bài chí cho đẹp mắt chứ không dùng để ra vào. Vì thế Tam-quan sây ngay trên sườn rồi đứng thẳng như bức tường không ai leo lên được. Còn ra vào thì có cái cổng con.

Chú tiểu Lan đưa Ngọc đi qua một cái vườn sắn, rồi vòng quanh một bức tường hoa. Một người điền tốt, cởi trần, ống quần nâu sắn tận quá đầu gối ở trong bếp chạy ra. Anh ta chưa kịp trông thấy Ngọc, vội vã gắt với chú Tiểu :

— Kìa chú Lan ! cụ vừa quở chú đấy !

— Cụ đâu ?

— Cụ đương làm lễ ở trên chùa. Sao nay chú về muộn thế ?

Chú Tiểu vừa nói vừa trỏ Ngọc đứng cách đấy mấy bước :

— Tôi gặp ông Ngọc là cháu cụ đến vãn cảnh chùa nên đi hơi chậm, chú bảo chú Mộc lấy gạo tám thổi cơm nhé, để ông Ngọc sơi cơm.

Ngọc vội đỡ lời :

— Thôi được, chú cho tự nhiên, tôi ăn cùng một thứ cơm với các chú cũng được mà !

Anh điền-tốt cười :

— Thưa ông, chúng tôi ăn cơm hẩm với dưa, ông sơi sao được.

Chú tiểu Lan mỉm cười :

— Vâng, ông nói rất phải. Đã đến ở cảnh chùa thì cũng phải ăn kham khổ. Trước kia cụ tôi cũng chỉ sơi cơm hẩm, song mấy năm nay, vì cụ tuổi tác, yếu đuối mà sợi mỗi bữa cơ một chén nên nhà chùa cấy riêng một mẫu tám để cụ sơi. Nhưng mời ông hãy vào nghỉ trong nhà Tổ để đợi cụ xuống.

(*Còn nữa*)

Bản-hiệu mới về rất nhiều hàng mùa rét :

Hàng Tàu : cẩm nhung Thượng-hải, gấm, vóc, nhiễu đủ các mùi.

Hàng Tây ; nhung, satin lam hoa gấm, satin đen nhiễu tây chơn và thêu, và đủ các mặt hàng khác nữa.

Bản hiệu lại có nhiều các kiểu ô can (parapluies cannes) để các ngài dùng rất hợp thời trang.

QUẢNG-MỸ
Hiệu con rồng vàng

KÝ MỘT CHỮ

LÀ CÓ BÁO XEM

Người ở Thành-phố Hanoi muốn mua báo giải bạn xin đến các hiệu sách lớn : Nam-ký, Thụy-ký, Quốc-hoa, Đông-tây, Nhật-Nam, Tân-dân, Thu-lâm, Nam-long

Ký một chữ, trả tiền, lấy biên-lai

LÀ CÓ BÁO ĐƯA ĐẾN TẬN NHÀ

Nên mua năm ; Vì có nhiều số « Đặc biệt » 12 trang bán giá cao, mà đối với người mua năm không tính thêm.

Ai không muốn mua năm mà muốn có báo đưa tận nhà cũng xin lại mấy hiệu sách kể trên, ký một chữ, sẽ có báo đưa lại nhà. Lấy số nào trả tiền số ấy.

Ngân phiếu, bài vở, thơ từ, xin gửi :
M. NGUYỄN TƯỜNG-TAM
25, Bd. Henri d'Orléans, HANOI

Thực vậy! Thực vậy! Không giám khoe tài

Môn thuốc trị chứng *đau gịa giầy* của *Quảng - Đức - Sinh* được phòng chúng tôi, gio y-sĩ *quan Ngọc-Sơn* nghiên cứu rất tinh vi, đã chữa giúp lắm bệnh nhân, có chứng ấy thực rất thần hiệu.

Mới đây Mme Trương-đức-Hữu chủ nhà bát Phúc-Thắng và M. An-Phú số 4 hàng Bồ Hanoi, cũng có chứng đau gịa-giầy, có lấy thuốc của bản đường điều được khỏi cả.

Bản đường xem mạch, bốc thuốc, chuyên chữa các chứng ngoại cảm, nội thương và có đủ thuốc hoàn tán sẵn sàng gói giấy bay đóng hộp để các bệnh nhân đi xa, tiện nống không phải sắc.

Bản đường chu nhân xin sẵn lòng mách dùm các bệnh nhân các phương để phòng các chứng bất kỳ.

Kính cáo
quảng-Đức - Sinh
31, phố hàng Bồ, Hanoi

Một sự chẳng ngờ

Tưởng số xưa nay tôi vẫn cho là một Khoa-học thường thức để tiêu khiển. song vì lính tò-mò nên tháng hai vừa rồi tôi có đến chơi nhà ông Thần-cốc Tử, số 49 phố Hàng Bông đệm xem 1 quẻ «Cát hung, vận hạn tương-lai dĩ vãng»

Ông nói đều đúng cả, nhưng ông có giặn một đều cần thiết rằng phải đề phòng, kẻo đến tháng tám này khéo đến ợ chết con chết.

Tôi chẳng để ý đến lời đoán vì vợ tôi, đang có thai mà khỏe mạnh; thế mà đến tháng tám ngày mồng chín con tôi chết đến mười hai vợ tôi chết một cách chẳng ngờ.

Tôi rất đau đớn, song rất phục tài ông Thần-cốc-Tử là một nhà tướng số rất giỏi đời nay. Vậy có vài hàng thành thực giới thiệu ông với bà con ta.

Bù-ngọc-Khang
320 Route de Hue

Sắm đồ nữ-trang!
NÊN ĐẾN
HIỆU VẠN-TƯƠNG
Chính hiệu Bà Lục
số 293 k. Phố Chợ sắt Hải-phòng
Có bán theo cách lĩnh hóa giao ngân.

Ngoài giờ học tại trường công và trường tư, học-trò muốn thi bằng Sơ-học Pháp-việt được chắc chắn, nên luyện thêm Pháp-văn và Toán-pháp.
Hỏi trường Thăng-Long.
Số 2 và 9 Hàng Cót.

Những hạt đậu dọn

Ở « mấy trang lệ ký » của Cao-Đàm : P. N. T. Đ. số 541 :

. . . Em mang tiếng đập của trái tim mà họa với chàng . . .

Một cuộc hòa âm-nhạc kỳ khôi mà lại thú lã . . . ầm . .

□

Trong bài « trả lời ông Nguyễn-bình-Luân về việc kén chồng », cô Bội-Hoàn viết :

Ôi ! em xem lời đó bất giác bằng bằng cả mặt, quay quắt cả người phải đứng giậy rửa mặt, cởi bớt áo ngoài ra, rồi mới định thần lại mà xem nốt quãng dưới.

Thế thì *giác* đứt đi rồi, chứ sao lại còn *bất giác* !

Cô Bội-Hoàn lại viết :

Tuy được đủ mọi điều rồi, nhưng lúc diện kiến thì người chớp ngược, kẻ đảo suôi, chênh mảng như kẻo đục vênh thì cũng đến phòng thu khép cửa thôi.

Nếu cô muốn trở người là chồng và kẻ là vợ, thì cậu mất ấy khắp đôi đấy chứ can chi lại như *kẻo đục vênh mà phòng thu khép cửa* !

■

Ông Bảng-Bi viết trong bài xã-thuyết thứ 4676 (T B T V số 4676).

«1 — Những người gọi là nhân tài ông dụng đời nay . . . phải có can đảm, lấy thân làm cái đích cho chúng chê bai mà không sợ »

Họa chăng lấy thân làm cái đích cho chúng bắn thì còn có lẽ ! Chứ chê bai sao được cái đích dù cho hiểu theo nghĩa bóng đi nữa !

2 — Chỉ nhớ cái lưỡi như sóng, cái bút như gió . . .

Vậy thì cái bút thổi lộa được cái lưỡi chăng, thưa ông Bảng ?

●

Trích ở bài xã-thuyết « cuộc tấn hóa sau này » của báo Đông-Phương số 791.

Ôi ! lầu vàng gác tía bỗng chốc mà làm ra bãi bể nương dâu . . .

Đã là sáo ngữ, lại còn dùng sai điển tích! Chỉ nương dâu hóa bãi bể, bãi bể biến thành nương dâu, chứ làm gì có, lầu vàng gác tía bỗng chốc *mà làm ra được* cả bãi bể, cả nương dâu. Thôi ! xin nhốt cái ông Tác giả bài ấy vào lầu vàng gác tía cho biến ra bãi bể nương dâu nốt !

■

Ông quảng Tùng viết trong bài tường thuật kỳ tranh vô địch bóng tròn (B K T T số 100).

1 — Những khi mà viên trọng-tài như có về gài lai nhắm mắt trước những tiếng reo hò . . .

Nói *có về gài tai nhắm mắt trước những tiếng reo hò* thì cũng không khác gì nói : ông quảng-Tùng *có về* nên ngậm miệng lại ở trước tờ giấy trắng.

2 — Oai lệnh của trọng tài, luật lệ nghiêm khắc của tổng cuộc, có lẽ sẽ nhờ cuộc cầm còi khai-mạc của ông mà sẽ in xâu vào bể óc.

Vậy khi ông giữ cuộc cầm *cái quả bút kẻ con cá, con kẻ* thì ông nên in sâu vào thùng óc của ông rằng sẽ có người *cùng kích.*

■

Một câu văn khảo cứu của ông Sở Cuồng trích ở bài « ông Phùng khắc-Khoan với sứ thần nước Triều-tiên ».

(Được Nhà Nam số 741).

. . . thử cái hương thì hình như thuốc cao hễ lấy nó mà thoa mình thì cả ngày cứ nghe mùi thơm luôn.

Sở cuồng nghe bằng mũi ? Hay sứ thần nước Triều-tiên ngửi bằng tai ?

Cái đó còn nhờ tạp-chí Đông-thanh «khảo cứu ».

■

Mấy câu văn tả ái-tình của báo Phụ-Nữ Thời-đàm « trong bài bà Quyền của anh Hồng ».

1 — *Trái tim anh là một khúc tì-bà rồi đây nó sẽ rót vào tai ta những tiếng đu-dương êm ái.*

Tác-giả nói bóng đấy, cứ mà hiểu, không hiểu thì thôi.

2 — *Đôi giọt nước mắt từ từ trên gò má phấn chầy xuống bể trầm luân, cái bể nó đã đắm lắm khách hồng quần.*

Đấy thì nửa nghĩa đen, nửa nghĩa bóng. Hiểu theo nghĩa đen thì dưới hai gò má, có cái bể vào đâu ! hay là cái mồm. Nhưng cái mồm thì làm gì đã *đắm được lắm khách hồng quần thế* ?

Hiểu theo nghĩa bóng thì từ gò má phấn tới bể trầm luân, có lẽ xa quá, hai giọ nước mắt rơi bao giờ tới.

Trong mục những truyện lý thú trên đàn văn trong Văn-học số 5, có chép một câu đối của cô con gái ông Sử-làng Thương-cốc ra cho mấy cậu học trò :

Yêu nhau như bưng, như rót, như hột vào thùng, như bàng con quay, như soay thợ tiện, như bện hàng tư.

Yêu nhau mà đến như bột vào thùng thì cũng lý thú thực ! ■

. . . làng C. X. là một làng tôi được biết nhiều lắm. Cái tên C. X. có lẽ nó chẳng lạ tai gì các bạn đọc Ngọ-báo.

Ông Lưu-văn-Nhân ý hẳn cũng đồng loại với ông Hy-Tống ! giới-thiệu cùng độc giả cái « ngụy-danh » Hàn-Thu.

Các ông ấy lạ thực ! cái gì mình biết là bắt người ta cũng phải biết. Thì cứ nói toạc móng heo ra có được không.

Hay tùy ý muốn nhắc đi nhắc lại cái tên C X hoặc mười lần, hoặc một trăm lần mặc lòng, nhưng đừng rằng ai ai cũng biết.

NHẤT GIAO CẬU

Những câu không nên nói

— Bà năm nay cầm tinh con trâu, sờ nặng nề, vất vả

Sau trận bão . . .

Hơn vạn anh em miền nam Trung-kỳ phải chịu cái cảnh đói khổ. Không nhà, không gạo Ta nỡ nào không cứu giúp anh em trong một nước ?

Xin kíp gửi tiền về bản báo Ai quyên một số tiền 50p, Phong-Hóa sẽ biếu một năm báo

Nhà, đất bán rẻ

Muốn bán một cái Hotel ba từng, số 338 và 340, đường Khâm-thiên, làm toàn bằng ciment armé và gỗ lim trong có 16 buồng đủ cả đồ dùng dương Hồng-kông, tủ gương v. v.

Và một khu đất 310 thước ở bên cạnh.

Tùy ý ngài nào muốn mua riêng lô đất hay lô nhà cũng được, giá bán rất rẻ, cách giả dễ dàng.

Ngài nào hỏi xin mời lại hiệu thuốc hay có tiếng.

Từ ngọc Liên.
78 Hàng gai Hanoi

Xin chú ý !... Xin chú ý !

Hoàng hậu bảo sản cao

Thuốc cao này chỉ phòng bị cho đàn bà sau khi mới đẻ khỏi sinh các chứng nguy-hiểm, vì nó khử cửa huyết sinh tân huyết rất thần hiệu, và chống ngự các khí phong hàn thử thấp không cảm nhiễm được, người nào có uống nó chẳng cần chi ăn cay uống đắng, xông hơ chi cả, mà cũng đỡ đa thêm thịt, phàm đàn bà sau khi sinh sản uống cao Bảo-Sản này của bà chánh Ngự-Y Mai-xuân-Lan làm cho Hoàng-Hậu uống, mà ông Đặng-Nghi chủ nhà thuốc Vệ-sanh-Đường đã làm đều thấy hiệu nghiệm. Cách dùng chỉ rõ trong toa. Giá mỗi chai 2p00.

CÓ BÁN TẠI : MINH GIANG THƯ QUÁN DƯỢC PHÒNG
LÊ TẤT GIANG *chủ nhơn*
Phan-Thiết. — 2, Rue Đồng-Khánh (ANNAM)

Dịp may cho những người còn quốc trái

Ai còn quốc trái Đông-Pháp năm 1922 là thứ phiếu 50p 00 nên mang ngay lập tức đến nhà Chấn-Hưng số 62 Phố Hàng Bạc Hanoi thời được giá cao cũng gần như chúng số, và những quốc-trái bằng quan tiền tây, thì bán được giá rất cao, cũng có thứ được lãi hơn lúc nộp tiền.

Sang nhà mới, bán hạ giá

Hiệu Tự Minh bán các thức dùng về điện, đã dọn sang nhà mới số nhà 18 phố Hàng Quạt trước cửa Cinéma Tonkinois

Imprimerie Lithographique

HỢP THANH

96 Rue des Tasses Hanoi

là nhà in thạch-bản có đủ các khí cụ, máy móc, chuyên môn in các bứ giấu hiệu ngũ sắc :

« Hiện pháo — hiệu chè — hiệu — rượu — hiệu hương — lịch v. v... »

Các ngài cần các kiểu đẹp, trong nhà có người vẽ chuyên môn, rất am hiểu về lối khuếch trương đường thương-mại.

Các thợ làm máy rất khéo-léo, đã đào luyện lâu năm trong các nhà in tây nam.

Các ngài cần in các thứ giấu hiệu ngũ sắc, rù nhiều ít, xin mời lại bản sở thương lượng, sẽ được giá rất hạ

Ở xa viết thơ hỏi giá, xin giả lời ngay.

Hợp thành

69 Rue des Tasses Hanoi

Ai muốn biết được nhiều nghề

Như nghề làm đường, nghề ép dầu (dầu dừa, dầu thầu dầu), nghề làm sà-phòng (sà phòng trắng, sà phòng rửa mặt), nghề làm nến, nghề ruộm (ruộm vải tây đỏ, ruộm vải bóng, vải tơ lèn) v. v...

THÌ NÊN MUA QUYỂN

Nòng lâm hóa-học kỹ-nghệ

Mới xuất bản

Sách dày gần 100 trang. Giá bán 0p20. Cước thường 0p06. Cước recommandé 0p16 Ở xa gửi bằng timbres postes cũng được cho: ĐÔNG-TÂY ẤN - QUÁN, 193 HÀNG BÔNG HANOI.

Sách bán giúp Hội Dục Anh 40%

— sách có nhiều bài hay.

— Xin giới thiệu cùng độc-giả

Phổ-thông Văn-xã mới xuất bản cuốn Nàng tinh thế-thái sách dày 52 trương có hơn bằng nửa cuốn Phụ-nữ, bài vở lựa chọn của ba người viết, cách sắp đặt theo lối mỹ-thuật, có nhiều tranh vẽ điểm trang Giá định 0p25.

Tiền bán sách này có trích 40 g'úp hội Dục-Anh.

Ai muốn biết nội-dung và giá trị của sách hãy biên thơ đinh có 0,28 gởi mua. Thơ gởi cho Phổ-thông Văn-xã đường Hàm-sói ở Gia-Định. (Có mục lục các sách gởi kèm theo sách mua)

NHÀ HỘ SINH

NGUYEN-THI-BOAN

53, Phố Hàng Trống Hanoi

Mở đã lâu năm

BÀ ĐỠ :

Có bằng tốt-nghiệp trường thuốc Đông-dương.

Đã làm việc hơn mười năm ở các nhà thương nhân Bắc-kỳ

Công việc cẩn-thận và có quan Đốc tơ trông nom

THUỐC LẬU THANH-HÀ

Thuốc Lậu là một thứ có một vị trà ng (*gorocoques de Nesseir*) Khi mới mắc quy đầu sưng, ra nhiều mủ đái thấy buốt rức. Từ ba tháng trở đi, nếu chữa không hết nọc bệnh thành kinh niên (*état chronique*. Tuy thấy dễ chịu hơn lúc mới bị, mủ ra ít hoặc có khi không có, song những khi mệt nhọc, thức khuya rượu say, bệnh lại phục phát, trong nước tiểu thường có vẩn như sợi chỉ (*filament*), nhưng rất khó chữa, có người dằng dai đến mấy năm không khỏi. Ngài nào muốn k'ỏi một cách chắc chắn xin mời lại, hoặc viết thơ về hiệu THANH-HÀ mới mắc dùng số , kinh niên dùng số 7. chỉ trong vài tiếng đồng-hồ là bệnh đỡ ngay. Vả lại chất thuốc hòa bình không bắt đi đái rắt, không mệt nhọc như những thuốc có ban miêu. Dùng thuốc đi làm như thường.

giá 0p60 1 ống

Sau khi bệnh tinh đã khỏi đâu ông muốn được bồi bổ cho chân thận lại như xưa (khỏi váng đầu đau lưng di-tinh mộng-tinh v. v.) thì nên dùng KIÊN-TINH-TỬ-THẬN-HOÀN. Đàn bà muốn được kinh-nguyệt đều hòa lợi đường sinh-dục, khỏi khí hư, đau dạ con v. v. thì nên dùng ĐIỀU-KINH-CHỈNG-TỬ-HOÀN, Hai môn thuốc nầy ai dùng qua cũng đều được kết quả rất mĩ-mãn. Giá một hộp 1p50. Ở xa viết thơ về kể bệnh sẽ có thuốc gửi cách lĩnh hóa giao-ngân

Có phòng riêng để thụt rửa rất vệ-sinh

Có nhận chữa khoán không khỏi không lấy tiền

Có máy riêng để thử vi-trùng và nước tiểu.

Thanh-Hà dược phòng

55, Route de Huế, HANOI

TÊ-MỸ

Cho thuê (XE, ĐÀM-MA
ĐÒN RỒNG
Ô-TÔ

30, Ngõ trạm mới

Rue Bourret, HANOI

Các ngài nên cho các em học :

TRƯỜNG

SONG THANH

Rue jacquin

ở nhà trường có thày giáo đứng đắn, săn sóc kỹ lưỡng đến sự học của các em.

Thế nào là « Phòng tích »

Bệnh phòng tích đàn ông đàn bà nào lực sâm thường hay bị, tự 25 đến 50 mươi tuổi hay bị lắm. 1° Vì cơm sợ rượu say vội ham tình dục; 2° Ăn xong đi ngủ hay đi tắm ngay nên thụ bệnh, gọi là phòng tích. Khi đã mắc bệnh thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn thì ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu năm, sắc mặt vàng, da bụng giầy. Mới uống 1, 2 liều lâu 4, 5 liều Phòng-Tích thần dược Con Chim không công phạt, đáng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi liều chia hai bận uống giá 0p40.

VU-ĐÌNH-TẢN

178 bis. Route Lạch-Tray, Hai-phong,

Ân-tứ kim-điển năm 1926

Các nơi Đại-lý

HANOI : M. Hiếu, 22 bis phố Huế ; Trần-văn-Huấn 99 phố mới ; Quảng-tiến-ký, 44 phố hàng Long ; Nguyễn-ngọc-Linh, 25 phố hàng Bông — HÀ ĐÔNG : Hiệu Nam-Thọ, chợ hưởi ; Bảo-Châu Photo phố Bruxelles; Hàng-Phong ở Chợ Tía — NAM-ĐỊNH : Hiệu Ích-sinh-Đường 19 phố khách ; Hưng-Long 9 Nang-Tĩnh — HẢI-DƯƠNG : Hiệu Chí-Lan 11 Đông-Thị — BẮC-NINH : Vinh-sinh 162 Tiền-An — SƠNTÂY : Vạn-Thành 47 Hậu-Tĩnh — HAIPHONG : Hiệu Nam-Tân bán sách vở 48 phố Bonnal — VINH : Sinh Huy phố gare — HUẾ : Vĩnh-Tường 49 Gia Long — SAIGON : Hưng-Vượng 10 d Espagne.

Các tỉnh trong ba kỳ có đại-lý bán.

BÀ CON TA NÊN

Chú ý

Ông Bang-hữu-Đạo mới ở Singapour ra Bắc-Hà ta lần thứ nhất, có tài xem được những việc quá-khứ vị-lai 10 điều đúng cả 1, tường pháp như thần. Bà con ta ai có sự gì nghi ngại đến bản mệnh, hoặc vì quền lợi, v. v, xin mời lại xem ngay, không dám khoe hay, nói lắm. Mong lắm thay!

M. Bằng hữu-Đạo

Hiệu Hồng-Xương

số nhà 63 phố hàng Buồm

(ở trên gác)

Xin mách giúp

Nếu các ngài muốn được một cái xe nhà đẹp đẽ, sơn tốt chắc chắn, thì nên lại hiệu:

AN-THÁI

Ngài sẽ được vừa lòng; và hiệu đó sẽ trông nom sang sửa bộ ngài luôn không tính tiền.

Một cuốn sách « thiết-thực » có ích-lợi vừa xuất-bản do Nhà-Nước thông dụng:

LUẬT TRƯỚC-BẠ MỚI

Thể-lệ đương thi-hành thế trước-bạ, tem, ốp bọ và Địa-bọ, có thi dụdẫn giải rõ ràng

ông Mai NGUYEN-QUANG-THÁI soạn

Sách này sau khi quan Chánh Trước-bạ Đông Pháp và quan Chánh Địa-bộ Đông-Pháp xem qua rồi. Tòa Trước-bạ Trung-ương lại kiểm-duyệt cẩn thận

Công-văn số 4.117 — E, gửi ngày 27 Décembre 1930. Quan Giám-Đốc Tài-Chính đông-Pháp cógiới thiệu với :

Quan Thống Đốc Nam kỳ — Quan Khâm Sứ Trung kỳ — Quan Thống Sứ Bắc kỳ

Nên mua quyển này cho các chức-dịch chốn hương thôn thông dụng, vì là quyển sách thiết thực rất có ích lợi cho nhân-dân

sách giấy 90 trang. Giá 0p.60

Có gởi bán ở các hiệu sách lớn các nơi. Ở xa nên muốn viết thơ thẳng về bản quán mua, mỗi cuốn xin gửi thêm 0p.20 tiền cước.

Imp. Moderne Hanoi

MÙA RÉT ĐÃ TỚI

Phổ yêu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyễn, có một không hai

BỔ-PHẾ THẦN DƯỢC

Trừ đờm, trị ho, mất lao, hết xuyễn, giúp ích cho người, công thật chẳng nhỏ, có dùng mới biết

Lọ con 0p.40
Lọ lớn 0p.80

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHONG

47 phố Hang Đường Hanoi — Giây nói số 805

QUỐC-HỌC TÙNG-SAN

SỞ CUỒNG biên tập

PHỔ-CHIÊU THIỀN-SƯ'

Thi văn tập
Dật-sử thi-văn và nguyên bản

Sơ Kinh Tân Trang

của ông Phạm-Thái tức Phụng tức Chiêu-Lý

Sách giấy 110 trang. Giá bán 0p 30

NAM KÝ THƯ QUÁN

xuất bản
17, Boulevard Francis Garnier — HANOI
Tél. 882

QUANG-HUNG-LONG

79 Hàng Bồ Hanoi - Tél. 181

Có bán đủ các thứ sắt, cùng các thứ hàng khác, dùng về việc làm nhà cửa, khai mỏ, làm ruộng, và các công nghệ.

CÙNG CÁC NGÀI

có bệnh nên biết

Ông Hứa-gia-Ngư là một danh y có tiếng khắp trong Nam ngoài Bắc ai cũng điều biết, ông đứng chủ hiệu bào-chế Thiên-hòa-Đường ở số nhà 25 phố Hàng Gạo (gần chợ Đồng-xuân) ông làm thuốc bảy tám năm nay, ông có tài xem mạch bốc thuốc, chắc bà con đã tường biết ông, bất luận lúc nào ai muốn bắt mạch xin đơn, ông vui lòng không quản tiền nong, nhiều ít, hoặc không cũng được, không quản khó nhọc, còn các thứ bào chế đúng phép không hề giả rối, các thứ kinh nghiệm về khoa phụ nữ, và các thứ cao đan hoàn tán thì rất hiệu nghiệm. Nói tóm lại là trong bào chế của ông chữa đủ các chứng bệnh, vậy bà con nên biết, mà dùng trong khi có bệnh.

Người biết ơn ông giới thiệu

MỘT CƠ QUAN

Chuyên khảo cứu về những cách phòng nạn cháy.
Thực hành cách phòng nạn ấy theo phương pháp riêng.
RẤT HIỆU NGHIỆM

Chủ nhật nào cũng có thử máy ở nhà hiệu để tỏ rõ sự hiệu nghiệm của máy

KNOCK-OUT

PIERRE JACOMET
Đại-lý độc quyền máy cứu hỏa «Knock-Out» chuyên môn về các ngăn phòng nạn cháy
9, Phố Đồng-Khánh điện tín: Jacomet Hanoi
Giây nói 617 RC. Hanoi. 391

Ai muốn hỏi han điều gì về cách ngăn phòng nạn cháy, bản hiệu rất hoan nghênh chỉ dẫn

NÊN ĐỌC

BÁO ĐÔNG-PHƯƠNG

Tạm ra mỗi tuần 2 kỳ — Thứ ba và thứ sáu
Nghị luận sác đáng — Tin tức thành thực

Directeur : **TRẦN-VỸ**

Tòa báo : 86, 88 Rue du Pont en Bois — Hanoi

HAI GIẢI THƯỞNG

300$ và 150$

Xem thể lệ trong Văn-Học Tạp-Chí

ĐẾN CUỐI SEPTEMBRE

VĂN-HỌC TẠP-CHÍ

Số bốn sẽ xuất-bản — Giấy 112 trang — Giá 0p.35
TỪ OCTOBRE TRỞ ĐI VĂN-HỌC SẼ RA
Một tháng hai kỳ
ĐÚNG NGÀY 1 VÀ 15, — Mỗi số 0p.18
Số 5 sẽ ra ngày 15 Octobre

PHÒNG THĂM BỆNH

của Bác sĩ Nguyễn-văn-Luyện

8, Rue de la Citadelle

Khám bệnh ở nhà và đi thăm bệnh mọi nơi,
Chữa bệnh bằng điện, khỏi được các bệnh kinh-niên.
Ở số 8 Phố Đường Thành
(hay là Cửa-Đông hàng Da, sau phố Xe Điếu)